

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BEHAALOSCHA • MAAMAR 6

ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה...

“Vi, y he aquí: un candelabro todo
de oro, con su recipiente sobre su
parte superior...” (Zechariah 4:2)

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/behaaaloscha/6/

1 ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה כו'. הנה נרות נקי נשמות כמ"ש נר ה' נשמת אדם, ושבעה נרותיה הם נשמות השבעה רועים

"Vi, y he aquí un candelabro, todo de oro, con su recipiente sobre él y sus siete lámparas encima", etc. Las lámparas son llamadas almas, como está escrito: "El alma del hombre es la lámpara de Havaia"; y "sus siete lámparas" son las almas de los siete pastores,

שהם המשפיעים אלקות לכללות נשמות ישראל כי הנה לית מחשבה תפיסא ביה אלא ע"י השבעה רועים כמ"ש במ"א.

que son quienes transmiten Divinidad a las almas de Israel en su conjunto. Pues "ningún pensamiento puede captarlo" excepto por medio de los siete pastores, como se explica en otro lugar.

(ועיין מענין שבעה רועים ברבות נשא) (ר"פ י"ד) שהביאו מפסוק והקמנו עליו שבעה רועים (במיכה ס"י ה' ד')

(Y, acerca de los siete pastores, véase Midrash Rabbah, Nasso) (comienzo del capítulo 14), donde se cita el versículo: "Y levantaremos contra él siete pastores" (en Miqueas, capítulo 5[, versículo] 4);

ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה ס"פ אם חומה היא ובמדרש (איכה ס"ו ג') בפסוק פרש רשת לרגלי ושם משמע דקאי על לע"ל [לעתיד לבוא].

y en Shir HaShirim Rabbah, al final de la sección "Si ella es un muro"; y en el Midrash (Eichah, 66c), sobre el versículo "Tendió una red para mis pies"; allí se da a entender que se refiere al Tiempo Venidero.

וכ"ה פ"ה דסוכה (דנ"ב ע"ב) וע"ש בפרש"י [בפירוש רש"י / בפירוש רש"י] מ"ש כמדומה לי כו' והוא מפורש בשה"ש [בשיר השירים] רבה שם.

Y así también en el capítulo 5 de Sukkah (folio 52b); véase allí en el comentario de Rashi lo que escribe: "Me parece", etc.; y esto se afirma explícitamente en Shir HaShirim Rabbah, allí.

ויש להעיר לזה מענין מ"ש ע"פ והניף ידו על הנהר כו' והכהו לשבעה נחלים שהוא ענין התגלות ז"ת ת' תחתונות] דע"י [דעתיק יומין]

Y, en relación con esto, cabe señalar lo que se escribe acerca del versículo "Y agitará Su mano sobre el Río", etc., "y lo golpeará hasta convertirlo en siete arroyos", que alude a la revelación de las siete [Sefirot] inferiores de Atik Yomin.

והיינו כי בנהר היוצא מעדן ומשם יפרד כו' אבל ע"י והניף ידו על הנהר כו'

Es decir, sobre “el río que sale del Edén” está dicho: “y desde allí se divide”, etc.; pero mediante “Y agitará Su mano sobre el Río”, etc.,

יהיה גם למטה גילוי הביטול כמו למעלה וזהו ענין והכה לשבעה נחלים ע"ד מ"ש ונחל עדניך תשקם (בתלים ס"י ל"ו)

también abajo habrá una revelación de la autoanulación (bitul), como la hay arriba. Y esto es lo que significa “y lo golpeará hasta convertirlo en siete arroyos”, de acuerdo con lo escrito: “Y del arroyo de Tus delicias les das de beber” (en Salmos, capítulo 36):

דהיינו נחל הנמשך מבחי' עדן עצמו שהיא למעלה ממדרגת נהר כו' וע"ד נחל איתן שנת' [שנתבאר] במ"א נחל הנמשך מבחי' איתן כו'.

es decir, un arroyo que se extiende desde el nivel del Edén mismo, que está por encima del nivel de un río, etc.; y a la manera de “nájal eitan” [un arroyo poderoso], como se explicó en otro lugar [que es] un arroyo que se extiende desde el nivel de Eitán, etc.

ועמ"ש מזה בכיור ע"פ בהעלותך כו' וזהו ע"ד בעבר הנהר ישבו אבותיכם כמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו. וכללות נש"י [נשמות ישראל] נק' בשם מנורה מנורת זהב כולה ע"ש כולך יפה רעיתי.

Y véase lo escrito acerca de esto en la explicación del versículo “Cuando hagas subir”, etc.; y esto es a la manera de “Al otro lado del río habitaron sus padres”, como se explica sobre el versículo “Si andan en Mis estatutos”. Y las almas de Israel en conjunto son llamadas “menorá”, “una menorá toda de oro”, a causa de “Toda tú eres hermosa, amada mía”.

והנה במ"א אמרו במדרש דקאי על לע"ל [לעתיד לבוא] והוא ברכות אמור ס"פ ל"ב לפי שבעוה"ז יש בהן פסולת

Ahora bien, en otro lugar dijeron en el Midrash que esto se refiere al Tiempo Venidero; así aparece en Midrash Rabbah, Emor, al final del capítulo 32: “Porque en este mundo hay escoria en ellas,

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] אמר זכריה כו' מנורת זהב כולה. וכ"ה בשח"ש [בשיר השירים] רבה ע"פ כולך יפה רעיתי.

pero en el Tiempo Venidero, Zacarías dijo”, etc.: “una menorá toda de oro”. Y así aparece en Shir HaShirim Rabbah, sobre el versículo “Toda tú eres hermosa, amada mía”.

ובמ"א אמרו (ברבות נשא פי י"ג) לפי שירמיה אומר כסף נמאס קראו להם ויחזקאל קורא אותם סיגים בן אדם היו לי בית ישראל לסיג וגו'

Y en otro lugar dijeron (en Midrash Rabbah, Nasso, capítulo 13): "Porque Yirmeyahu dice: 'Plata rechazada los han llamado', y Yejezkel los llama escoria: 'Hijo del hombre, la casa de Israel se ha vuelto escoria para Mí', etc.,

בא זכריה ואמר ראיתי והנה מנורת זהב כולה. של זהב היא כולה לקיים מ"ש כולך יפה רעיתי.

Zacarías vino y dijo: 'Vi, y he aquí una menorá toda de oro': es toda de oro, para cumplir lo escrito: 'Toda tú eres hermosa, amada mía'".

מזה משמע דקאי ג"כ על זמן עכשיו דהא ודאי ירמיה ויחזקאל לא כיוונו כ"א על זמן דעכשיו ולא אלע"ל [על לעתיד לבוא] וא"כ ע"ז בא זכריה ואמר מנורת זהב כולה כו'.

De esto se infiere que también se refiere al tiempo presente. Pues Yirmeyahu y Yejezkel ciertamente se referían únicamente al tiempo presente, y no al Tiempo Venidero; y, si es así, fue acerca de esto que Zacarías vino y dijo: "una menorá toda de oro", etc.

2 וצריך להבין באמת מדוע ירמיה ויחזקאל אמרו כן. וזכריה אמר מנורת זהב כולה. דהיינו כולך יפה.

Ahora bien, es preciso comprender: ¿por qué, en verdad, Yirmeyahu y Yejezkel dijeron así, mientras que Zejaryá dijo: "un candelabro todo de oro", es decir: "Eres toda hermosa"?

ויש להקדים תחלה ענין מה שנקראו כנ"י [כנסת ישראל] מנורה כי כמו שהמנורה היא מקשה א' תעשה המנורה שע"י המקשה שמקשים אותה נעשה מה

Primero es preciso anticipar la cuestión de por qué la Comunidad de Israel (Knesset Israel) es llamada candelabro. Pues, así como el candelabro es "una sola pieza martillada", "de labor martillada se hará el candelabro", de modo que, mediante el martillado con que se lo golpea, ocurre que lo que

שלמעלה למטה ומה שלמטה למעלה ונתערב הכל עליון בתחתון ותחתון בעליון, כך כל ישראל ערבים זה בזה כלומר מעורבים זה בזה כי אתם קרוים אדם,

estaba arriba [pasa] abajo y lo que estaba abajo [pasa] arriba, y todo queda entremezclado, lo superior en lo inferior y lo inferior en lo superior; así, "todo Israel es garante (arevim) uno del otro", es decir, está entremezclado (meoravim) uno con el otro. Pues "ustedes son llamados adam (hombre)":

כמו האדם שיש לו ראש ורגל והראש מקבל חיות גם מהרגל שצריך לו. כך כל ישראל ביחד הם נקי אדם אחד קומה אחת.

así como un hombre tiene cabeza y pie, y la cabeza recibe fuerza vital (jayut) también del pie, pues lo necesita, así también todo Israel, en conjunto, es llamado un solo hombre, una sola estatura.

3 וכמ"ש מזה ע"פ והארץ הדום רגלי בד"ה השמים כסאי. ובד"ה אתם נצבים היום כולכם. וזהו ע"ד ירכה עד פרח מקשה היא ירכה אלו הם מדרגות התחתונות ופרחה הם בחי עליונות

Y como se explica a propósito del versículo “y la tierra es el estrado de Mis pies”, en el discurso que comienza “Los cielos son Mi trono”, y en el discurso que comienza “Ustedes están hoy todos de pie”. Y esto es “desde su base hasta su flor, toda ella de una sola pieza martillada”: “su base” (yerejá) alude a los rangos inferiores, y “su flor” a los niveles superiores.

(ע"ד יציץ ופרח ישראל. הרי הפרח זהו בחי ישראל כי שרית עם אלקים ועיין ברבות ס"פ וישב ע"פ והיא כפורחת כו' גם ע"ד שע"י אהוי"ר [אהבה ויראה] פרח לעילא כו')

(a la manera de “Israel florecerá y echará flores”: así, la flor es el nivel de Israel, “pues has luchado con D'os”; véase también Midrash Rabá, al final de Vayeshev, sobre el versículo “Y fue como si hubiera florecido”, etc.; y también a la manera de [la enseñanza] de que, mediante el amor y el temor, “vuela hacia lo alto”, etc.;

משא"כ בחי ירכה ועכ"ז [ועם כל זה] כתיב חמוקי ירכיך כמו חלאים, ועמ"ש סד"ה מה יפו פעמיך בנעלים לפי שיש מעלה ברגל ובירך מה שאינו בראש וכענין זבולן קודם ליששכר וזהו ענין מקשה א')

lo cual no ocurre con el nivel de “su base”. Sin embargo, está escrito: “Las curvas de tus muslos (yerejaij) son como joyas”; y véase lo escrito al final del discurso que comienza “¿Qué hermosos son tus pasos con sandalias!”, donde se explica que el pie y el muslo tienen una virtud que la cabeza no posee, como en el caso de Zevulún, mencionado antes que Isajar; y esto es lo que significa “una sola pieza martillada”):

כולם מקשה א', וכולם מקבלים משבעה הנרות העליונות הם ז' רועים הנ"ל כל חד וחד לפום מדרגתו ולפום שעורא דיליה (מענין מקשה תעשה נז' [נזכר] בזח"א [בוהר חלק א] דף ע"ד א' ח"ב [חלק ב'] קנ"ח א'):

todos ellos son una sola pieza martillada. Y todos reciben de las siete lámparas superiores, que son los siete pastores mencionados antes, cada uno según su rango y según su propia medida. (El tema de “de una sola pieza martillada será hecha” se menciona en el Zóhar, parte I, folio 74a, [y] parte II, 158a).

4 קיצור. נרות נקי נשמות ענין שזכריה אמר מנורת זהב כולה ולא כירמיה ויחזקאל לפי אי קאי גם אזמן דעכשיו.

Resumen. Las lámparas son llamadas almas. El asunto de que Zejariá dijera «un candelabro todo de oro», y no así Yirmeyahu y Yejezkel [dijeron]: según una interpretación, también se refiere al tiempo presente.

ענין מקשה תעשה ירכה ופרחה. ופרח ישראל חמוקי ירכיך זבולן ויששכר. ראש ורגל. וכולם מקבלים משבעה נרותיה

El asunto de «de una sola pieza labrada se hará»: «su base» y «su flor». «E Israel florecerá»; «las curvas de tus muslos»; Zevulún e Isajar; cabeza y pie. Y todos reciben de «sus siete lámparas»,

שהם שבעה רועים ששרשם גבוה מאד מבחי בעבר הנהר כוי והכהו לשבעה נחלים כוי נחל עדניך ואזי לא יהיה ומשם יפרד כוי כמ"ש במ"א:

que son los siete pastores, cuya raíz es muy elevada, del nivel de «Más allá del Río», etc.; «y lo golpeará hasta convertirlo en siete arroyos», etc.; «el arroyo de Tus delicias»; y entonces ya no habrá «y de allí se divide», etc., como se explica en otro lugar.

5 ב והנה המצות קרויים ג"כ נרות כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור וגם כי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] שהם רמ"ח אברים דמלכא עם תרין דרועין הם גימטריא נר וכמ"ש מזה בד"ה והיה לכם לציצית.

2. Ahora bien, también las mitzvot son llamadas lámparas, como está escrito: “Pues una mitzvá es una lámpara y la Torá es luz”. Además, las 248 mitzvot positivas, que son los 248 miembros del Rey, junto con los dos brazos, tienen el valor numérico de ner (lámpara), como se explica acerca de esto en el discurso que comienza: “Y será para ustedes como tzitzit”.

והענין כי בלשון תורה נקי נר הכלי שבתוכה השמן והפתילה כמ"ש נרות המערכה ואת כל כליה, וגם השמן ופתילה עצמן קרויים נר כמ"ש בהיטיבו את הנרות והיינו הטבת השמן והפתילה.

La explicación es la siguiente: en el lenguaje de la Torá, ner designa el recipiente que contiene el aceite y la mecha, como está escrito: “las lámparas del arreglo y todos sus utensilios”. El aceite y la mecha mismos también son llamados ner, como está escrito: “al preparar las lámparas”, es decir, al preparar el aceite y la mecha.

6 והנה נשיי [נשמות ישראל] נקי ע"ש כלי הנר שהוא בית קיבול לקבל בו את השמן והפתילה, כך הנשמות הם כלי קיבול לקבל המצות שהם בחיי השמן והפתילה שקרוים נר מצוה.

Ahora bien, las almas de Israel son llamadas [lámparas] por el recipiente de la lámpara, que es un receptáculo para recibir el aceite y la mecha. Así también, las almas son receptáculos para recibir las mitzvot, que corresponden al aceite y a la mecha, llamados "una mitzvá es una lámpara".

אבל ותורה אור שהאור אינו עולה בשם אור אלא ע"י שנאחו בשמן ופתילה, ולפי ריבוי השמן והפתילה כך מאיר האור שאם הפתילה מן המוכחר יהיה האור רב,

Pero "y la Torá es luz": la luz no recibe el nombre de "luz" sino cuando prende en el aceite y la mecha; y cuanto más abundantes son el aceite y la mecha, tanto más brilla la luz. Pues si la mecha es de la mejor calidad, la luz será grande;

וכן אם יהיה הרבה שמן יהיה האור נמשך משך זמן יותר, וכן אם יהיה ריבוי פתילות יהיה תוספת ריבוי האור,

y del mismo modo, si hay mucho aceite, la luz seguirá ardiendo durante más tiempo; y, asimismo, si hay muchas mechas, habrá un aumento en la abundancia de la luz.

והרי עיקר גילוי האור הוא ע"י השמן והפתילה, כך התורה היא פ"י וביאור המצות כמו למשל על מצות שבת יש מסכת שבת

Así pues, la revelación principal de la luz se produce por medio del aceite y la mecha. De igual manera, la Torá es el comentario y la explicación de las mitzvot: por ejemplo, sobre la mitzvá de Shabat está el tratado de Shabat,

ועל מצות פסח יש מסכת פסחים כך עד"מ כל התורה הוא אור וגילוי המצוה כיצד נעשית.

y sobre la mitzvá de Pésaj está el tratado de Pesajim. Así, a modo de analogía, toda la Torá es la luz y la revelación de la mitzvá: cómo se lleva a cabo.

7 והנה כמו שהוא בגשמיות כך הוא ברוחניות. כי המצות הם רצון העליון ב"ה ומלוכש בהם עונג העליון כמ"ש ריח ניחוח להוי'.

Ahora bien, así como sucede en el plano físico, sucede también en el plano espiritual. Pues las mitzvot son la voluntad suprema, bendita sea, y el deleite supremo está investido en ellas, como está escrito: "una fragancia grata para Havaíá".

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, שהתענוג נמשך לפי הרצון שבמה שאדם רוצה נמשך בו התענוג ולהיפך במה

Y nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Es una satisfacción para Mí que haya hablado y que se haya cumplido Mi voluntad". Pues el deleite se despierta de acuerdo con la voluntad: aquello que una persona quiere despierta en ella deleite; y, a la inversa, aquello que

שהוא נגד רצונו מקבל ממנו צער שהוא היפך התענוג, ועמ"ש מזה בד"ה בהעלותך את הנרות.

va contra su voluntad le causa dolor, que es lo opuesto al deleite. Y véase lo que está escrito sobre esto en el discurso que comienza "Cuando eleves las lámparas".

ונמצא שבח"י הרצון יש בו בח"י התלבשות התענוג (עמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמן ובד"ה ובבואה לפני המלך).

Resulta, entonces, que en el nivel de la voluntad está el aspecto de que el deleite se inviste en ella (véase lo escrito en el discurso que comienza "Y yo estaba junto a Él como un niño criado a Su lado", y en el discurso que comienza "Y cuando ella se presentó ante el rey").

ולכך צריך האדם לעשות המצוה בשמחה כמ"ש תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל,

Por eso, la persona debe cumplir la mitzvá con alegría, como está escrito: "Porque no serviste a Havaíá, tu D'os, con alegría y con buen corazón, a causa de la abundancia de todo".

כי השמחה היא התגלות התענוג שהענוג כשבא לידי גילוי אז נולדה ונתהווה השמחה בהתגלות הלב וכל מה שיש גילוי תענוג יותר הוא שש ושמח יותר כמ"ש מזה בד"ה שוש אשיש בהוי".

Pues la alegría es la revelación del deleite: cuando el deleite llega a revelarse, entonces nace y cobra existencia la alegría, en la revelación del corazón; y cuanto mayor es la revelación del deleite, más se regocija y se alegra la persona, como se explica sobre esto en el discurso que comienza "Me regocijaré enormemente en Havaíá".

8 ופי' מרוב כל אינו פי' מכל תענוגי עוה"ז בלבד, כי זהו פשיטא שהרי כל תענוגי עוה"ז אינן אלא פסולת ממה שנפלו בשכירת הכלים.

Y "más que la abundancia de todo" no significa [más] que todos los deleites de este mundo únicamente; pues eso es obvio, ya que todos los deleites de este mundo no son sino desechos de aquello que cayó durante la ruptura de las vasijas.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על ר"ע [רבי עקיבא] כשהיה ק"ך מילין מכרך גדול של רומי ושמע קול הקריה הומה בחדוה ושמחה רבה ר"א [רבי אלעזר] ור"י [ורבינו יצחק] בכו

Y por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron acerca de Rabí Akiva: cuando se encontraba a ciento veinte mil de la gran ciudad de Roma y oyó el ruido de la ciudad, alborozada de alegría y de gran regocijo, Rabí Elazar y Rabí Yehoshua lloraron,

אבל ר"ע [רבי עקיבא] שחק ואמר אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה שאם זה התענוג נמשך אפי' [אפילו] לעוברי רצונו כו'.

pero Rabí Akiva se rio y dijo: "Si a quienes transgreden Su voluntad les ocurre esto, ¡cuánto más a quienes cumplen Su voluntad!". Es decir: si este deleite llega incluso a quienes transgreden Su voluntad, etc.

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שאין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו' והמזל מקבל מעי שרים כו'

Como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "No hay hierba abajo que no tenga un mazal arriba", etc.; y el mazal recibe de los setenta príncipes, etc.,

שהם מקבלים משמרי אופנים בחי' שמרים ופסולת ומזה משפיעים כל תענוגי עוה"ז, ואין ערוך לפנימיות החיות

quienes reciben de las heces de los Ofanim, el nivel de las heces y los desechos; y de allí conceden todos los deleites de este mundo. Y no hay comparación con la dimensión interior de la fuerza vital,

שהוא זיו השכינה המתגלה בגי'ע [בגן עדן] שצדיקים יוש בים ונהנים מזיו השכינה עד שאמרו מוטב לידייניה וליתי לעלמא דאתי, לפי שכל יסורי גיהנם כדאי לו בשביל שיקבל אח"כ עונג העליון הנמשך מזיו השכינה

que es el resplandor de la Shejiná, revelado en el Gan Eden, donde "los justos se sientan y se deleitan con el resplandor de la Shejiná"; tanto es así que dijeron: "Es mejor que sea juzgado y llegue al Mundo Venidero", pues todos los sufrimientos del Guehinom valen la pena para que después reciba el deleite supremo que emana del resplandor de la Shejiná.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אם לעוברי רצונו כך שנמשך כ"כ [כל כך] תענוג גדול בשפע השמרים והפסולת כש"כ [כל שכן] שימשך תענוג גדול בהגלות נגלות ענג העליון מזיו השכינה לע"ל [לעתיד לבוא].

Y por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Si a quienes transgreden Su voluntad les ocurre esto": si de la abundancia de las heces y los desechos emana un deleite tan grande, ¡cuánto más emanará un gran deleite cuando se revele abiertamente, en el Futuro Venidero, el deleite supremo procedente del resplandor de la Shejiná!

9 והנה כמה גדול השמחה והתענוג המתגלה מזיו השכינה אפילו בג"ע [בגן עדן] התחתון עד שאמרו מוטב דלידייני כו'

Ahora bien, ¡cuán grande es la alegría y el deleite que se revelan del resplandor de la Shejiná incluso en el Gan Eden inferior!, hasta el punto de que dijeron: "Es preferible que sea juzgado", etc.;

כ"ש [כל שכן] בג"ע [בגן עדן] העליון שהוא למעלה מעלה מג"ע [מגן עדן] התחתון עד שצריך לטבול בנהר דינור לג"ע [לגן עדן] העליון ויש כמה מיני ג"ע [גן עדן] במדרגות גדולות עד רום המעלות ובכולם יש בחי' נהר דינור בין זה לזה עד רום המעלות.

con más razón aún en el Gan Eden superior, que está muy, muy por encima del Gan Eden inferior, hasta el punto de que es necesario sumergirse en el Río de Fuego (Nehar Dinur) [para entrar] en el Gan Eden superior. Y hay muchos niveles de Gan Eden, de gran altura, hasta las cumbres más elevadas; y en todos ellos hay el nivel de un Río de Fuego entre uno y el siguiente, hasta las cumbres más elevadas.

10 וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב [בעולם הבא] שנאמר ילכו מחיל אל חיל כו'.

Y esto es [lo que significa] lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Los estudiosos de la Torá no tienen descanso, ni en este mundo ni en el Mundo por Venir, como está dicho: 'Van de fortaleza en fortaleza'", etc.

וזהו וקדושים בכל יום יהללך סלה וקדושים הם הנשמות שיש להם עליות סלה בלי גבול ותכלית ומתענגים עונג למעלה מענג עד אין קץ,

Y esto es "y los santos Te alaban cada día, selá": los "santos" son las almas, que ascienden "selá", sin límite ni fin, y se deleitan con un deleite por encima de todo deleite, sin fin.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] (סנהדרין דף ק' סע"א [סוף עמוד א] ובמשנה סוף עוקצין) עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל אוהבי יש (במשלי ס"י ח' כ"א), כי כדי שיקבל תענוג שהוא עד

Por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron (Sanhedrin, folio 100, final de la cara a, y en la Mishná al final de Uktzin): "En el futuro, el Santo, bendito sea, dará en herencia a cada tzadik y tzadik 310 mundos, como está dicho: 'Para hacer que quienes Me aman hereden yesh (sustancia)'" (en Proverbs, chapter 8[, verse] 21). Pues, para que reciba ese deleite, que no tiene

אין קץ שאין כח בנשמה שהיא בחי' נברא יש מאין לקבל התענוג שהוא להיות נתפס ומתלבש עד שנהנין כו'

fin, puesto que el alma, que está en el nivel de un ser creado, [traído a la existencia como] algo a partir de la nada, no tiene capacidad para recibir ese deleite de modo que pueda captarlo y revestirse [de él], hasta el punto de disfrutarlo, etc.,

לכן הוצרך להיות ש"י עולמות שהם מעלימים בהעלם אחר העלם העונג העליון שהוא עד ש"י עולמות להיות נתפס ומתלבש בכח הנשמה.

por lo tanto, fue necesario que hubiera 310 mundos, que ocultan ese deleite supremo mediante ocultamiento tras ocultamiento, a través de 310 mundos, para que pueda ser captado y revestirse en la capacidad del alma.

(והיינו בחי' קנה חכמה קנה בינה ב"פ [בי פעמים] קנה גימטריא ש"י שמבחי' חו"ב [חכמה ובינה] נמשכו עולמות אלו כו' שהם למעלה מבחי' עוה"ז ששרשו מתחיל מבחי' המדות שראשיתם חסד כמ"ש עולם חסד יבנה.

(Este es el nivel de "Adquiere sabiduría, adquiere entendimiento": "adquiere" (keneh) dos veces equivale numéricamente a 310, pues estos mundos se extienden del nivel de Jojmá y Biná, etc. Y están por encima del nivel de este mundo, cuya raíz comienza en el nivel de los atributos emocionales (midot), el primero de los cuales es Jésed, como está escrito: "El mundo se construye mediante la bondad".)

משא"כ בחי' חו"ב [חכמה ובינה] הם ענין אלפים שנה שקדמה התורה לעולם שהוא למעלה מחיות העולמות ועז"נ [ועל זה נאמר] מאד עמקו מחשבותיך כו' שהם בבחי' עומק שלא בא לגילוי בסדר השתלשלות

En cambio, el nivel de Jojmá y Biná corresponde a los dos mil años por los cuales la Torá precedió al mundo, un nivel que está por encima de la fuerza vital de los mundos; y sobre esto se dice: "Tus pensamientos son muy profundos", etc., pues están en el nivel de profundidad que no ha llegado a revelarse en el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut)

העולמות וכמ"ש מזה באריכות בד"ה באתי לגני ומשם נמשך לעוה"ב [לעולם הבא] בחי' ש"י עולמות וזהו ענין עלמין דכסופין שנמשכו מבחי' עובר לסוחר כו' כסופין ל' [לשוין] כוסף ע"ד נכספה וגם כלתה נפשי כו'

de los mundos; como se explica extensamente sobre esto en el discurso que comienza "He venido a Mi jardín". Y de allí se extiende al Mundo por Venir el nivel de los 310 mundos. Y este es el concepto de los "mundos de anhelo" (almin dechisufin), que se extienden del nivel de "corriente para el mercader", etc.: kisufin es una expresión de kosef (anhelo), como en "Mi alma anhela, sí, desfallece", etc.

גם ע"ד היכל קדה"ק [קודש הקדשים] שכנגד ג"ר [ג' ראשונות] הוא למעלה משאר היכלות שכנגד ז"ת [ז' תחתונות] היכל האהבה כו' וזהו ענין להנחיל אוהבי יש מה שבאמת למעלה היש ולמטה כלא חשיב משא"כ מבחי' המדות נמשך יש מאין שלמטה היש כו'.

También, a semejanza de la Cámara del Santo de los Santos, que corresponde a las tres primeras [Sefirot] y está por encima de las demás cámaras, que corresponden a las siete inferiores [Sefirot], como la Cámara del Amor, etc. Y este es el sentido de "hacer heredar yesh a quienes Me aman": que, en verdad, arriba está el yesh (el ser), y lo de abajo se considera como nada; en cambio, del nivel de los atributos emocionales (midot) se extrae algo de la nada, donde el yesh está abajo, etc.

ועיין מענין ש"י עולמות אלו בזח"א [בזהר חלק א] ויצא דקנ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] ע"פ לכן ישכב עמך ישכב י"ש כ"ב פי' י"ש היינו קנה חכמה קנה בינה הנמשך ע"י כ"ב אתוון דאורייתא.

Y acerca de estas 310 mundos, véase el Zohar, Parte I, Vayetze, folio 156, final del lado b, sobre el versículo "Por eso se acostará (yishkav) contigo": yishkav es yesh [y] kaf-beis (22); es decir, yesh es "adquiere sabiduría, adquiere entendimiento", que se extrae a través de las veintidós letras de la Torá.)

(ודקנ"ח רע"א ע"פ כי יש שחר לפעולתך ויגש דר"ו ע"א ויחי רמ"ב ב' תרומה קס"ו ב' ובע"ח [ובעץ חיים]
שט"ז פ"א בהג"ה [בהגהה] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] בחבקוק ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' בשלח
דמ"ה ע"א ובעמ"מ [ובעמק המלך] שי"א ספ"א [סוף פרק א'] שי"ג פ"ד):

(Y folio 158, comienzo del lado a, sobre el versículo "Pues hay recompensa por tu labor"; Vayigash, folio 206a; Vayechi, 242b; Terumah, 166b; y en Etz Chaim, Sha'ar 16, capítulo 1, en la glosa; y en el Likkutei Torah [del Arizal] sobre Chavakuk; y en el Ramaz, Parshas Beshalach, folio 45a; y en Emek HaMelech, Sha'ar 11, final del capítulo 1, [y] Sha'ar 13, capítulo 4.)

11 קיצור. שנש"י [שנשמות ישראל] נקראו נר ע"ש [על שם] הכלי שבו השמן והמצות נק' נר מצוה ע"ש [על שם] השמן והפתילה. ותורה היא אור הנתלה בשמן ופתילה.

Resumen. Las almas de Israel son llamadas lámpara en referencia a la vasija que contiene el aceite; y las mitzvot son llamadas «una mitzvá es una lámpara» en referencia al aceite y la mecha. Y la Torá es la luz que depende del aceite y la mecha.

כך ברוחניות כי המצות הם רצון העליון ומלוכש בהם ענג העליון ולכך צריך האדם לעשות המצות בשמחה שהשמחה גילוי העונג.

Así ocurre en lo espiritual: las mitzvot son la voluntad suprema, y el deleite supremo está investido en ellas. Por eso la persona debe cumplir las mitzvot con alegría, pues la alegría es la revelación del deleite.

וצ"ל השמחה מרוב כל. ר"ע [רבי עקיבא] שחק. מוטב דלידייניה. ויש ג"ע [גן עדן] זה למעלה מזה יהללך סלה ילכו מחיל. לכן צ"ל ש"י עולמות להיות כלי לקבל העונג.

Y la alegría debe ser «más que la abundancia de todo». Rabí Akiva se rio. «Es preferible que sea juzgado». Y hay [niveles de] Gan Eden, uno por encima del otro: «te alabarán, sela»; «irán de fortaleza [en fortaleza]». Por lo tanto, debe haber 310 mundos, para que sean una vasija capaz de recibir el deleite.

כי העולמות נמשכו מז"ת [מזי תחתונות] עולם חסד יבנה. אבל ש"י עולמות נמשכו מקנה חכמה קנה בינה עמקו מחשבותיך וע"ד היכל קדה"ק [קודש הקדשים]:

Pues los mundos son atraídos de las siete inferiores [Sefirot]: «El mundo se construye mediante la bondad». Pero los 310 mundos son atraídos de «adquiere sabiduría, adquiere entendimiento»; «profundos son Tus pensamientos»; y a la manera de la Cámara del Santo de los Santos.

12 ג והנה על זה אמרה תורה מרוב כל פי' מכל מיני עונג עד רום המעלות שנתפס ומתלבש בכח הנשמה בבחי' ש"י עולמות.

3. Ahora bien, acerca de esto dijo la Torá: "más que la abundancia de todo"; es decir, más que toda clase de deleite, hasta las alturas más elevadas, que son captadas y revestidas en la fuerza del alma en el nivel de los 310 mundos.

אבל שמחת המצוה עצמה היא למעלה מבחי' ש"י עולמות הללו שאינה מתלבשת בהם, כי המצות

Pero la alegría de la mitzvá misma está por encima del nivel de estos 310 mundos, pues no se reviste en ellos. Porque las mitzvot

הם רצון העליון ב"ה שבהם מלובש עונג העליון ב"ה שהוא למעלה מעלה מגדר התלבשות והוא בחי' עין לא ראתה אלקים זולתך כו'

son la voluntad suprema, bendito sea, en la que está revestido el deleite supremo, bendito sea, que está muy, muy por encima de los límites de lo que puede revestirse; y este es el nivel de "Ningún ojo ha visto, oh D'os, sino Tú", etc.

(כי הנה ידוע דתרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור הנמשכים מכתר עליון שהוא בחי' סוכ"ע והוא המחבר א"ס ב"ה לנאצלים ויש בו ב' בחי'.

(Pues es sabido que las 613 mitzvot de la Torá, junto con las siete mitzvot rabínicas, son las 620 columnas de luz que emanan de Kéter (la Corona) supremo, que es el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin); y es lo que une al Infinito (Ein Sof), bendito sea, con los emanados. Y tiene dos niveles:

הא' הבחי' העליונה שבו מה שמאיר בו אור א"ס ב"ה. והב' הבחי' תחתונה שבו מה שהוא מאיר בחי"ב [בחכמה ובינה]. וזהו ענין ש"י עולמות היינו מחצית התחתון מבחי' תר"ך.

el primero es su nivel superior, en el que brilla la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea; y el segundo es su nivel inferior, que ilumina Jojmá y Biná. Y este es el asunto de los 310 mundos: es decir, la mitad inferior del nivel de 620.

משא"כ הבחינה עליונה שבו הוא למעלה מבחי' ההתלבשות בחי"ב [בחכמה ובינה] כי חו"ג [חסד וגבורה] דא"א מתלבשים בחי"ב [בחכמה ובינה] משא"כ ג"ר [ג' ראשונות] כו'. ועמ"ש במ"א ע"פ שראשי נמלא טל.

En cambio, su nivel superior está por encima del nivel de revestirse en Jojmá y Biná, pues Jésed y Guevurá de Arij Anpín se revisten en Jojmá y Biná, pero no así las tres primeras [Sefirot], etc. Véase también lo escrito en otro lugar sobre el versículo "Porque mi cabeza está llena de rocío".

וזהו ענין ומעולם לא שמעו לא האזינו עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו ופיי ברבות משפטים) (סי' למ"ד) שאין העולם יכול לשמוע מהו מתן שכרן של מצות.

Y este es el sentido de “Y desde antiguo no han oído, no han prestado atención; ningún ojo ha visto, oh D'os, sino Tú, lo que Él hará por quien espera en Él”; y se explica en Midrash Rabbah, Mishpatim) (final del capítulo 30), que el mundo no puede oír cuál es la recompensa que se recibe por las mitzvot.

והיינו דלא מיבעי [מיבעיא] בעוה"ז שהוא בעל גבול מן הארץ לרקיע ת"ק שנה ששרש התהוותו מספירות הבנין שאין יכול לקבל עכשיו הגילוי מבחי' סכ"ע [סובב כל עלמין] ועיין באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ וילבש צדקה כשריון מ"ש מזה.

Es decir, ni hace falta decir que este mundo, que es limitado (de la tierra al firmamento hay [un trayecto de] quinientos años) y cuya raíz de existencia proviene de las Sefirot de la construcción, no puede recibir ahora la revelación del nivel de sovev kol almin (véase también Iggeres HaKodesh, sobre el versículo “Y se vistió de justicia como de una cota de malla”, donde se explica esto);

אלא אפילו בבחי' ש"י עולמות שעתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ששרשן מבחי' חו"ב [חכמה ובינה] וזהו ענין ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] כו'

sino que ni siquiera el nivel de los 310 mundos que el Santo, bendito sea, dará en el futuro como herencia a cada tzadik, cuya raíz proviene del nivel de Jojmá y Biná (y este es el sentido de “con la letra yud fue creado el Mundo Venidero”, etc.),

אינו יכול לקבל גילוי עצמות המצוה ממש שהוא בחי' תר"ך עמודי אור כנ"ל וזהו ענין מרב כל.

puede recibir la revelación de la esencia misma de la mitzvá, que es el nivel de los 620 pilares de luz, como se mencionó arriba. Y este es el sentido de “más que la abundancia de todo”.

כי בחי' כל היינו נש"ב [נ"י שער' בינה] וכ"ז [וכל זה] הוא רק בבחי' ש"י עולמות כו'. עי"ל [עוד יש לומר] בפ"י מרב כל ולכן נאמר תחת אשר כו' מרב כל.

Pues el nivel de “todo” (kol) es las cincuenta puertas de Biná, y todo esto solo corresponde al nivel de los 310 mundos, etc. También puede explicarse de otra manera el significado de “más que la abundancia de todo”; por eso está dicho: “Porque”, etc., “más que la abundancia de todo”:

פ"י כל נקי יסוד כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא כו' ונקי כל לשון כללות שכולל בתוכו כל הוי"ק [הוי' קצוות] וכמ"ש יקוו המים אל מקום אחד דקאי על המשכת השפע מהע"ס [מהעשר ספירות] לבחי' יסוד

es decir, Yesod es llamado kol ("todo"), pues «todo lo que hay en el cielo y en la tierra» [se traduce como] «que se aferra al cielo y a la tierra», etc.; y se lo llama kol, una expresión general y colectiva, porque incluye dentro de sí las seis extremidades (vav ketzavot). Y como está escrito: «Que las aguas se reúnan en un solo lugar», lo cual se refiere a la atracción del flujo desde las Diez Sefirot hacia el nivel de Yesod,

כמו הטפה הנמשכת מהמוח וכל האברים ועי' זח"א [זהר חלק א] י"ח א' ב' מענין יקוו כו' דפ"י כנ"ל וד"ט ע"א ע"פ ואין נסתר כו'

como la gota que se extrae del cerebro y de todos los miembros. Véase el Zohar, parte I, 18a [y] b, sobre el tema de «Que [las aguas] se reúnan», etc., que lo explica como se indicó arriba; y folio 9a, sobre el versículo «Y nada se oculta», etc.

והמלי' המקבלת נקי' כלה ועי' פע"ח [פרי עץ חיים] שער הסוכות פ"ב [פרק ב'] ע"פ מכל מלמדי ולכן בהאבות נאמר בכל מכל כל.

Y Maljut, que recibe, es llamada kalá (novia). Véase Pri Etz Chaim, Sha'ar HaSukkos, capítulo 2, sobre el versículo «De todos mis maestros». Por eso, acerca de los Patriarcas se dice: «bakol, mikol, kol».

ורב כל היינו ריבוי היסודות שבהפרצופים עליונים אך ע"י קיום המצות שימושך מבחי' עין לא ראתה היינו גילוי פנימית יסוד דע"י [דעתיק יומין] כמ"ש בזח"א [בזהר חלק א] (דף ד' סע"ב [סוף עמוד ב])

Y "la abundancia de todo" (rov kol) es la multitud de los Yesodot de los Partzufim superiores. Pero mediante el cumplimiento de las mitzvot se atraerá [una revelación] desde el nivel de «Ningún ojo ha visto», es decir, la revelación de la dimensión interior del Yesod de Atik Yomin, como está escrito en el Zohar, parte I (folio 4, final del lado b),

בפ' הרמ"ז [הרב משה זכות] לשם שהוא ההמשכה מלמעלה לגמרי מכל סדר ההשתלשלות הרי זהו למעלה מעלה מבחי' רב כל הנ"ל שהוא ההמשכה שבסדר ההשתלשלות ועמ"ש בד"ה כי ההרים ימושו גבי וברית שלומי לא תמוט

en el comentario del Ramaz allí, que se trata de la atracción desde un nivel completamente superior a todo el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut). Por lo tanto, esto está muy, muy por encima del nivel de “la abundancia de todo” mencionado arriba, que es una atracción dentro del orden de hishtalshelut. Véase también lo escrito en el discurso que comienza «Pues los montes podrán apartarse», acerca de «y Mi pacto de paz no será removido».

ולכן נאמר יבוא כל בשר להשתחות לפני כו' פ"י כל בשר. היינו בחי' כל המאיר לבחי' בשר.

Y por eso se dice: “Toda carne vendrá a postrarse ante Mí”, etc. El significado de “toda carne” (kol basar) es el nivel de kol que ilumina el nivel de basar (carne).

כדכתיב עצם מעצמי ובשר מבשרי. ויבוא להשתחות ולהבטל נגד הגילוי שיהי' [שיהיה] לע"ל [לעתיד]

לבוא [מבחי' פנימית יסוד דעתיק כו' ועיין מענין מרב כל בד"ה ואתה תצוה (זח"א [זהר חלק א] קי"ו א' קע"ז א').

como está escrito: “hueso de mis huesos y carne de mi carne”. Y vendrá a postrarse y a anularse ante la revelación que habrá en el Futuro, proveniente del nivel de la dimensión interior del Yesod de Atik, etc. Y acerca del tema de “más que la abundancia de todo”, véase el discurso que comienza “Y tú ordenarás” (el Zóhar, Parte I, 116a, 177a).

וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] שחיי העוה"ב

[העולם הבא] ש"י עולמות שרשם מחצה התחתון דתר"ך

Y esto es [lo que significa]: “Una hora de teshuvá y buenas acciones en este mundo es mejor que toda la vida del Mundo Venidero”, pues la vida del Mundo Venidero —los 310 mundos— tiene su raíz en la mitad inferior de los 620;

אבל בקיום המעשה בעוה"ז ממשיך גילוי רצון העליון ממש מה שאין העולמות יכולים לשמוע ולקבל כו' כנ"ל.

pero mediante el cumplimiento efectivo de la acción en este mundo se atrae la revelación de la voluntad suprema misma, que los mundos no pueden oír ni recibir, etc., como se mencionó antes.

13 והנה בטעם מה שע"י קיום המצות ממשיכים גם מבחי"י יש אורות העליונים דכתר מה שלמעלה מההתלבשות בחו"ב [בחכמה ובינה] אפ"ל [אפשר לומר] דהנה ענין תר"ך עמודי אור שהם ב' פעמים יש.

Ahora bien, en cuanto a la razón por la que, mediante el cumplimiento de las mitzvot, se atraen también desde el nivel de yesh las luces superiores de Kéter, que están por encima de quedar investidas en Jojmá y Biná, puede decirse que los 620 pilares de luz son dos veces yesh.

יש לומר שזהו כענין אל דעות שמלמעלה למטה הנה למעלה היש ולמטה כלא ואין כו'

Puede decirse que esto se asemeja al concepto de «un D'os de conocimientos»: cuando se mira desde arriba hacia abajo, arriba está el yesh, y abajo todo es como nada y nulidad, etc.;

ואף כי ב' בחי"י אלו הם באצילות יחוי"ע [יחודא עילאה] ויחוי"ת [ויחודא תתאה] אך יש להן שרש ומקור גם למעלה בא"א ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול

y aunque en Atzilut estos dos niveles son la unidad superior (yijudá ilaá) y la unidad inferior (yijudá tataá), también tienen una raíz y una fuente más arriba, en Arij Anpín. Véase también lo escrito en el discurso que comienza «Cuando escuches la voz».

ולכן ע"י המצות שתכליתם ביטול היש לאין כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו ועי"ז שעושה מיש אין מעורר וממשיך כן מלמעלה שיומשך מבחי"י יש האמתי בבחי"י אין הם העולמות

Por lo tanto, mediante las mitzvot, cuyo propósito es la anulación (bitul) del yesh en ayin, como se explica en el discurso que comienza «Guardarán Mis Shabatot», al hacer que el yesh se vuelva ayin, la persona despierta y atrae desde arriba lo mismo: que desde el nivel del verdadero yesh se atraiga hacia el nivel de ayin, es decir, los mundos,

שהם בחי"י אין אצלו ית' יומשך בהם גילוי אור א"ס כ"ה בחי"י יש האמיתי אשר אין עוד מלבדו וכמ"ש מזה בד"ה ואהיה אצלו אמון גבי אני תורתך שעשעתי ואינה מתלבשת בשום גדר השגה

que son el nivel de ayin ante Él, bendito sea; que se revele en ellos la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, el nivel del verdadero yesh, fuera del cual no hay nada más. Como se explica acerca de esto en el discurso que comienza «Y yo estaba a Su lado como un niño criado», sobre «Me deleitaba en Tu Torá»: no queda investida en ningún límite de comprensión,

רק כאשר נתפס ונתלבש בבחי"י המצות עצמן שהם רצונו ית' ורצון זה הוא כלי לתענוג עליון ההוא:

sino solamente cuando queda aprehendida e investida en el nivel de las mitzvot mismas, que son Su voluntad, bendito sea; y esta voluntad es una vasija para aquel deleite supremo.

14 קיצור. דענין ש"י עולמות הנ"ל זהו רוב כל כי כל שער החמשים המחבר חו"ב [חכמה ובינה]. אבל המצות נמשכים מבחי' רצון העליון כתר שלמעלה מחו"ב [מחכמה ובינה]. וזהו עין לא ראתה.

Resumen. Los 310 mundos mencionados anteriormente son "la abundancia de todo", pues kol es la quincuagésima puerta, que une Jojmá y Biná. Pero las mitzvot se derivan del nivel de la voluntad suprema, Kéter, que está por encima de Jojmá y Biná. Y esto es "Ningún ojo ha visto".

ודרך פרט בכתר יש תר"ך עמודי אור הנמשכים ע"י תרי"ג מצות דאורייתא ושבע מצות דרבנן ובחי' ש"י עולמות הן בחי' תחתונה שבו המתלבשים בחו"ב [בחכמה ובינה] ולכן יפה שעה אחת בתומע"ט [בתשובה ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי העוה"ב [העולם הבא].

Y en detalle: en Kéter hay 620 pilares de luz, que se hacen descender mediante las 613 mitzvot de la Torá y las siete mitzvot de los Sabios; y el nivel de los 310 mundos es su nivel inferior, que está investido en Jojmá y Biná. Por eso, "una hora de teshuvá y buenas acciones en este mundo es mejor que toda la vida del Mundo Venidero".

מכל דוקא מרב כל. כל ימי חיך להביא לימוה"מ [לימות המשיח] כי ע"י בטול היש לאין מעורר וממשיך יש אמיתי כו':

"Que todo", precisamente: "más que la abundancia de todo". "Todos los días de tu vida", para incluir los días del Mashíaj. Pues, mediante la anulación del yesh en el ayin, se despierta y se hace descender el yesh verdadero, etc.

15 ד וזהו ענין ברכות המצות, אשר קדשנו במצותיו, אשר מלשון אשרי יושבי ביתך שהוא לשון שבח והילול על דבר המשובח ומהולל

4. Y este es el sentido de las bendiciones sobre las mitzvot: «Quien (asher) nos ha santificado con Sus mitzvot». Asher deriva de la expresión «Dichosos (ashrei) los que habitan en Tu casa», que es una expresión de alabanza y elogio por algo digno de alabanza y elogio,

דהיינו עונג העליון המשובח וקדשנו בעונג זה שהוא בבחי' קדוש ומובדל כי קדוש הוא לשון הבדלה, ולכן המלאכים אומרים ג"פ [גי פעמים] קדוש.

es decir, el deleite supremo digno de alabanza. Y «nos ha santificado» con este deleite, que pertenece al nivel de lo sagrado (kadosh) y separado; pues kadosh es una expresión de separación. Por eso los ángeles dicen «sagrado» tres veces.

16 וזהו שאומרים הוי צבאות. כלומר שהוא למעלה מגדר התלבשות. וזהו קדשנו ונמשך לנו במצותיו. כי ע"י קיום המצות

Y por eso dicen: “Havaía de las Huestes”; es decir, que Él está por encima de los límites de la investidura. Y esto es “Él nos ha santificado”; y [esto] se atrae hacia nosotros “con Sus mitzvot”. Pues mediante el cumplimiento de las mitzvot,

שהם רצונו ית' שבו מתלבש עונג העליון ההוא הגם שלא נמשך גילוי עונג זה למטה הלא קי"ל [קיימא לן] לקיחה ע"י ד"א [דבר אחר] שמה לקיחה,

que son Su voluntad, bendito sea, y en las cuales está investido aquel deleite supremo —aunque la revelación de este deleite no se atraiga hacia abajo—, ¿acaso no sostenemos [como ley] que “tomar por medio de otra cosa se considera tomar”?

וכמו מי שמוצא אוצר כסף וזהב סגור ומסוגר בתיבה הנה כאשר שלח ידו לקחת התיבה הרי גם האוצר כסף וזהב בידו.

Es como quien encuentra un tesoro de plata y oro, cerrado y bien asegurado dentro de un cofre: cuando extiende la mano para tomar el cofre, el tesoro de plata y oro también está en su mano.

17 והנה כח זה להיות התלבשות עונג העליון בקיום המצות שהם רצונו ית' ניתן לישראל דוקא משא"כ המלאכים שבקשו תנה הודך על השמים

Ahora bien, este poder —que el deleite supremo se invista en el cumplimiento de las mitzvot, que son Su voluntad, bendito sea— fue dado específicamente a Israel. No ocurrió así con los ángeles, que pidieron: “Pon Tu majestad sobre los cielos”,

ולא ניתן להם מפני כי ישראל עלו במחשבה שהם בחי פנימיות העולמות אבל המלאכים הם מבחי חיצוניות

y no les fue dado, pues Israel “surgió en [el pensamiento de D'os]”: corresponde al nivel de la dimensión interior (pnimiut) de los mundos, mientras que los ángeles pertenecen al nivel de la dimensión exterior (jitzoniut);

ולכן אין כח בהם להמשיך עונג העליון בעשיית המצות כ"א ישראל דוקא (ועמ"ש מענין זה בד"ה זכור את יום השבת בתו"א [בתורה אור] פ' יתרו ועמ"ש בד"ה הבאים ישרש),

por eso, ellos no tienen poder para hacer descender el deleite supremo mediante el cumplimiento de las mitzvot; solo Israel puede hacerlo. (Véase lo escrito sobre este tema en el discurso que comienza "Recuerda el día de Shabat", en Torah Ohr, Parshat Yitro; y véase lo escrito en el discurso que comienza "Los que vienen echarán raíces".)

ולכן הנשמות דוקא קרויים נר בחי' כלי קיבול לקבל בו את השמן ואת הפתילה בחי' נר מצוה שימשך בהם ועל ידם עונג העליון ההוא.

Por eso, específicamente las almas son llamadas una lámpara: corresponden a un receptáculo que recibe el aceite y la mecha —el nivel de "una mitzvá es una lámpara"—, para que aquel deleite supremo sea atraído hacia ellas y por medio de ellas.

וזהו שמברכים אשר קדשנו במצותיו פי' קדשנו כמו הרי את מקודשת לי שהברכה היא ההודאה על שנתן כח זה לישראל דוקא להמשיך עונג העליון ההוא בקיום מצותיו ית' וקדש והבדיל אותנו אליו ית' יותר מהמלאכים בזה,

Y esto explica por qué bendecimos: "Que nos santificó (kideshanu) con Sus mitzvot". Kideshanu es como en "He aquí, estás consagrada (mekudéshet) para mí". Pues la bendición expresa nuestro reconocimiento de que Él dio específicamente a Israel este poder de hacer descender aquel deleite supremo mediante el cumplimiento de Sus mitzvot, bendito sea; y, en este sentido, nos santificó y nos apartó para Sí, bendito sea, más que a los ángeles.

והיינו ע"י המשכת ז' רועים ואהרן בכללם שעליו נאמר בהעלותך את הנרות שהוא המעלה את הנשמות אל מול פני המנורה כו'.

Y esto ocurre por medio de la influencia de los siete pastores, entre ellos Aharón, de quien se dijo: "Cuando hagas elevar las lámparas"; pues él es quien eleva las almas "hacia el frente de la Menorá", etc.

(ענין פני המנורה י"ל [יש לומר] פרצוף הפנימי דמלי הנקי כנס"י [כנסת ישראל] פנימית הדבור ונקי מחשבה ישראל עלו במחשבה ופרצוף החיצון בחי דבור שמשם שרש המלאכים ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אחת היא יונת).

(El significado de "el frente de la Menorá" puede explicarse como la configuración interior (partzuf) de Maljut, llamada Kneset Israel, la dimensión interior del habla, que también es llamada pensamiento: "Israel surgió en el pensamiento". La configuración exterior es el nivel del habla, de donde proviene la raíz de los ángeles. Véase lo escrito sobre esto en la explicación del versículo "Ella es una, mi paloma".)

וע"כ היא בחי מנורה כלי לקבל השמן והפתילה לתוכה שהוא היחוד העליון והמשכת אור א"ס ב"ה הסכ"ע [הסובב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין] כמ"ש במק"מ [במקדש מלך] פ' פנחס (דף רי"ט ע"א) גבי דאתאחדא פתילה כו'

Por eso, corresponde al nivel de una Menorá, un recipiente que recibe en su interior el aceite y la mecha; esto es, la unión suprema y la atracción de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), hacia la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), como está escrito en Mikdash Melej, Parshat Pinjás) (folio 219a), acerca de "la mecha está unida", etc.

וזהו אשר קדשנו כו' כמו מקודשת לי ממש והשמן נמשך ממוחין דאבא ושרשו מבחי כשמן הטוב על הראש גלגלתא דא"א שמשם שרש המצות ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] אמור (דפ"ח ע"ב).

Y esto es «que nos ha santificado», etc., literalmente como en «desposada conmigo». El aceite se extrae del intelecto (mojin) de Aba, y su raíz proviene del nivel de «como el buen aceite sobre la cabeza», la Gulgalta (cráneo) de Arij Anpín, de donde tienen su raíz las mitzvot. Véase también el Zohar, Parte III, Emor (folio 88b).

וביאור הענין כי פי ראש היינו כמ"ש והוי"ה בראשם (במיכה סס"י [סוף סימן ב']).

La explicación del asunto: el significado de «cabeza» es como está escrito: «y Havaíá a su cabeza» (en Miqueas, final del capítulo 2).

והנה כתיב שאו ידיכם קדש וברכו את ה' שממשיכים ברכה בשם הוי"ה והיינו מעצמות אור א"ס ב"ה שהוא בחינת קדש העליון שלמעלה מבחי קדוש בוא"ו.

Ahora bien, está escrito: «Alcen sus manos [en] santidad (kódesh) y bendigan a Havaíá»: se atrae bendición hacia el Nombre Havaíá, es decir, desde la esencia de la Luz Infinita, bendito sea, que es el nivel de kódesh supremo, por encima del nivel de kadosh, con una vav.

וזהו פ"י הקב"ה שבח"י קדוש בוא"ו הוא ברוך מבח"י קדש העליון והיינו ע"י קיום המצות. שזהו ענין נר מצוה רמ"ח אברין.

Y este es el significado de «el Santo, bendito sea»: que el nivel de kadosh, con una vav, es bendecido desde el nivel de kodesh supremo, y esto se logra mediante el cumplimiento de las mitzvot. Este es el sentido de «una mitzvá es una lámpara»: los 248 miembros.

18 ותרין דרועין זהו שאו ידיכם והיינו קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שבשני פסוקים הראשונים דשמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד].

Y los dos brazos son "Alcen sus manos", es decir, la aceptación del yugo (kabalat ol) del Reino de los Cielos en los dos primeros versículos: "Oye, Israel" y "Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás",

וכמ"ש במ"א בד"ה צאינה וראינה וברכה והמשכה זו זהו בח"י כשמן הטוב על הראש כי השמן נק' שמן משחת קדש ומשם נמשך הברכה בשם הוי"ה הנקרא ראש.

como se explica en otro lugar, en el discurso que comienza "Salgan y contemplen". Y esta bendición y emanación corresponden al nivel de "como el buen aceite sobre la cabeza", pues el aceite es llamado "aceite de santa (kodesh) unción", y desde allí la bendición se extiende al Nombre Havaíá, que es llamado "cabeza".

19 וזהו בשעה שישראל עונין איש"ר [אמן יהא שמיה רבא] מברך הקב"ה מנענע בראשו. ואח"כ יורד על הזקן זהו הלכות התורה. כי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן הן י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא].

Y esto es [lo que significa]: «Cuando Israel responde: "Amén, yehei shmei rabba mevarach", el Santo, bendito sea, asiente con la cabeza». Y luego, «desciende sobre la barba»: esto alude a las leyes de la Torá. Pues los trece principios mediante los cuales se expone la Torá son los trece tikkunim de la barba (tikkunei dikná).

גם פ"י זקן שקנה חכמה וכענין הנ"ל בפ"י קנה חכמה קנה בינה ובי' פעמים הזקן זקן זהו תשב"כ [תורה שבכתב] ותשב"ע"פ [תורה שבעל פה] שיורד ע"פ מדותיו. להאיר בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כו'.

También, el significado de zakán [barba] es «quien ha adquirido sabiduría», como en el asunto mencionado antes, en la explicación de «adquiere sabiduría, adquiere entendimiento». Y «la barba, la barba», dicho dos veces, alude a la Torá Escrita y la Torá Oral, que «descienden por el borde de sus vestiduras (midotav)», para iluminar el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), etc.

20 וכ"ז [וכל זה] הוא ענין השמן והפתילה הנמשך בהנר. וכ"ז [וכל זה] הוא ביאור נר הנשמה ונר המצות. ולהבין ביאור ותורה אור.

Y todo esto se refiere al aceite y a la mecha que se atraen hacia la lámpara; y todo esto explica la lámpara del alma y la lámpara de las mitzvot. Y para comprender la explicación de "y la Torá es luz":

הוא כי הנה אורייתא מחכמה נפקת וחכמה יש בה גילוי התענוג כנודע שכשנופל איזה דבר חכמה באדם מתמלא שמחה ותענוג וכך התורה

se debe a que "la Torá procede de Jojmá", y en Jojmá se revela el deleite; como es sabido, cuando a una persona se le ocurre alguna idea de sabiduría, se llena de alegría y deleite. Así también la Torá,

שהיא בחי' חכמה יש בה בחי' גילוי עונג העליון ב"ה ובה וע"י מתגלה עונג העליון המלוכש במצות שהם בחי' רצון ששם מלוכש העונג בהעלם וע"י התורה מתגלה העונג ההוא,

que es el nivel de Jojmá, contiene el aspecto de la revelación del deleite supremo, bendito sea; y en ella y por medio de ella se revela el deleite supremo investido en las mitzvot, que son el nivel de la voluntad, donde el deleite está investido de manera oculta; y por medio de la Torá se revela ese deleite.

ולכן נמשלה התורה לאור שמאיר את השמן והפתילה ועולה בשם אור ע"י אחיזתה בשמן ופתילה.

Por eso la Torá es comparada con la luz, que ilumina el aceite y la mecha, y recibe el nombre de "luz" porque se aferra al aceite y a la mecha.

21 וכך התורה שהיא פ"י וביאור המצוה הוא גילוי ההארה הצפונה וגנוזה במצות ובה וע"י נמשך עונג העליון מהעלם לגילוי.

Y así, la Torá, que es el comentario y la explicación de la mitzvá, revela la iluminación que está oculta y atesorada en las mitzvot; y en ella y por medio de ella el deleite supremo pasa de lo oculto a lo revelado.

וזהו ע"ד ענין ש"י עולמות הנמשכים מחו"ב [מחכמה ובינה] שבהם גילוי התענוג העליון כו' גם כי עיקר התגלות אור א"ס בבחינת אור פנימי הוא רק בחכמה כמ"ש הוי"ה בחכמה כמ"ש במ"א וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' פקודי

Y esto es a la manera de los 310 mundos que emanan de Jojmá y Biná, en los cuales se revela el deleite supremo, etc. También, porque la revelación principal de la Luz Infinita (Or Ein Sof) como luz interior se da únicamente en Jojmá, como está escrito: "Havaíá, con sabiduría", según se explica en otro lugar; y véase el Ramaz, Parshas Pekudei

[דף ר"כ ע"ב] פ"י אור הוא חכמה שבחכמה כו' ובענין הפתילה לפמ"ש [לפי מה שכתוב] במא"א [במאורי אור] אות פ' ס"ל [סבירא ליה / סבירא להו] שהוא בבחי' שם ב"ן [שם ב"ן] וכ"כ [וכן כתב] בתו"א [בתורה אור] בביאור ע"פ כי אתה נרי.

(folio 220b): el significado de "luz" es la Jojmá de Jojmá, etc. Y en cuanto a la cuestión de la mecha, según lo escrito en Me'orei Or, letra peh, sección 30, esta corresponde al nivel del Nombre Ban; y así está escrito en Torah Ohr, en la explicación del versículo "Porque Tú eres mi lámpara".

אפ"ל [אפשר לומר] דזה שייך ג"כ לנש"י [לנשמות ישראל] כי הנה הגם שמה שנק' נר זהו מצד שהנשמות עלו במחשבה

Puede decirse que esto también se aplica a las almas de Israel. Pues, aunque se las llama lámparas porque las almas "ascendieron en el pensamiento",

ע"כ הם כלי לקבל את השמן והאור כנ"ל עכ"ז [עם כל זה] הרי לא נתנה להם התורה רק ע"י התלבשותה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] לברר שם ב"ן [שם ב"ן] כו'

y por eso son una vasija para recibir el aceite y la luz, como se mencionó antes, aun así, la Torá les fue entregada únicamente cuando [el alma] se inviste en el cuerpo y el alma animal, para refinar el Nombre Ban, etc.

וזהו ענין הפתילה שבה דוקא נתלה האור של התורה כו', אך לפמ"ש [לפי מה שכתוב לעיל] בשם המק"מ [המקדש מלך] פ' פנחס דף רי"ט הפתילה היא יסוד כו' הממשיך השמן.

Y este es el significado de la mecha, de la cual depende específicamente la luz de la Torá, etc. Pero, según lo escrito antes en nombre del Mikdash Melech, Parshas Pinchas, folio 219, la mecha es Ye-sod, etc., que hace descender el aceite.

וזהו ע"ד מ"ש כשמן הטוב כו' כטל חרמון שיורד על הררי ציון כו' שבח"י ציון זהו מדת צדיק יסוד עולם
כו' ובו ועל ידו נמשך השמן הטוב כו':

Y esto es a la manera de lo escrito: "Como el buen aceite", etc., "como el rocío del Hermón que descende sobre los montes de Tzión", etc.: el nivel de Tzión es el atributo de "el justo, fundamento del mundo", etc.; y en él y por medio de él se hace fluir el buen aceite, etc.

22 קיצור. וזהו אשר קדשנו. תענוג אשריך ישראל קדשנו קדש הבדלה. והיינו במצותיו לקיחה ע"י ד"א

[דבר אחר]

Resumen. Y esto es "que (asher) nos santificó": deleite, "Feliz (ashreja) eres, Israel"; kideshanu: kodesh, separación. Y esto es "con Sus mitzvot": tomar por medio de otra cosa.

כי המלאכים בקשו אשר תנה הודך בחי' אשר הנ"ל ולא נתנה להם לפי ששרשם מהדבור אינן נר וכלי
להמשכה הנ"ל רק הנשמות לפי שעלו במחשבה הם נר.

Pues los ángeles pidieron: "¿Quién (asher) coloca Tu majestad?" —el nivel de asher mencionado arriba—, pero no les fue concedido; como su raíz proviene del habla, no son una lámpara ni una vasija para la atracción mencionada arriba. Solo las almas, porque ascendieron en el pensamiento, son una lámpara.

23 ופי' כשמן הטוב על הראש. ע"ד וה' בראשם. וכתוב שאו ידיכם קדש וברכו את ה'.

Y el sentido de "como el buen aceite sobre la cabeza" es conforme a "y Havaíá está a su cabeza". Y está escrito: "Alcen sus manos en santidad y bendigan a Havaíá".

ידיכם תרין דרועין שהם קעומ"ש [קבלת עול מלכות שמים] עם רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם נר. וברכו זהו פי'
הקב"ה וזהו כשמן הטוב על הראש שמן משחת קודש.

"Sus manos" son los dos brazos, que aceptan el yugo del Reino de los Cielos; junto con los 248 preceptos positivos, son ner. "Y bendigan" es el sentido de "el Santo, bendito sea"; y esto es "como el buen aceite sobre la cabeza", "aceite de unción sagrada".

ואח"כ על הזקן שקנה חכמה קנה בינה תשב"כ [תורה שבכתב] ותשב"ע"פ [תורה שבעל פה] והתורה היא אור
שהיא חכמה שבה גילוי התענוג:

Y después, "sobre la barba": "quien ha adquirido sabiduría"; "adquiere sabiduría, adquiere entendimiento"; la Torá Escrita y la Torá Oral. Y la Torá es luz, pues es Jojmá, en la que se revela el deleite.

24 ה אך הנה כ"ז [כל זה] היא בחי' התורה ומצות כאשר הן למעלה במקורן העליון שהמצות הן הן רצונו ית' שלמעלה מהחכמה והתורה היא בחי' חכמה שהיא פי' וביאור המצוה ומדרגתה למטה ממדרגת המצוה.

5. Sin embargo, todo esto corresponde al nivel de la Torá y las mitzvot tal como están arriba, en su fuente suprema: las mitzvot son la voluntad misma de Él, bendito sea, que está por encima de Jojmá; y la Torá es el nivel de Jojmá, que es el comentario y la explicación de la mitzvá, y su rango está por debajo del rango de la mitzvá.

אבל כדי להמשיך האדם על נפשו מלמעלה למטה להיות נמשך גילוי בחי' התורה ומצוה בנפש האדם

Pero, para que una persona atraiga hacia su alma, de arriba hacia abajo, la revelación del nivel de la Torá y la mitzvá, de modo que esta sea atraída al alma de la persona,

הנה כתיב והחכמה תחי' בעליה (בקהלת ס"ז י"ב) החכמה היא התורה תחיה בעליה פי' בעליה הן המצות שהן בעלים של תורה. וכמארז"ל [ומאמר רבותינו זכרונם לברכה] גדול תלמוד שמביא לידי מעשה.

está escrito: "La sabiduría da vida a quienes la poseen" (en Kohelet, capítulo 7[, versículo] 12): "la sabiduría" es la Torá; "da vida a quienes la poseen": "quienes la poseen" son las mitzvot, que son las dueñas de la Torá. Y como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Grande es el estudio, pues conduce a la acción".

וביאור ענין זה ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] למה קדמה שמע לוהי' [לוהיה (לפרשת והיה אם שמוע)] אם שמוע שבתחלה יקבל עליו עול מלכות שמים ואח"כ יקבל עליו עול מצות

La explicación de este asunto se basa en lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "¿Por qué precede Shemá a «Y será, si escuchan»? Para que primero acepte sobre sí el yugo del Reino de los Cielos y después acepte sobre sí el yugo de las mitzvot".

(עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל ביאור ג"פ [ג' פעמים] קדוש דמשם מוכן שבחי' קדוש הראשון זהו ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] וב"פ [ובי פעמים] קדוש שאחר זה הם תומ"צ [תורה ומצות] ועיין בסידור שער הק"ש [הקריאת שמע] בד"ה

(Véase lo escrito en la explicación del versículo "Y seré santificado en medio de los hijos de Israel", en la explicación de los tres "Santo", de donde se entiende que el nivel del primer "Santo" corresponde a aceptar el yugo del Reino de los Cielos, y los dos "Santo" que vienen después corresponden a la Torá y las mitzvot. Véase también en el Sidur, en la sección del Shemá, en el discurso que comienza

להבין ההפרש בין ק"ש [קריאת שמע] לשמו"ע [לשמונה עשרה] דלשם מבואר ג"כ דע"י ק"ש [קריאת שמע] שהיא קבלת עול מלכות שמים ממשיכים בחי יחוד י"ה דשם הוי' שממשיכים יחוד זה ממקור הראשון מאור א"ס ממש ע"י בכל מאדך כו' וע"י תומ"צ [תורה ומצות] ממשיכים יחוד ו"ה.

“Para comprender la diferencia entre el Shemá y la Shemoné Esré”, pues allí también se explica que por medio del Shemá, que es aceptar el yugo del Reino de los Cielos, se atrae el nivel de la unión de yud-hei del Nombre Havaíá. Esta unión se atrae desde la primera fuente, desde la mismísima Luz Infinita (Or Ein Sof), por medio de “con todas tus fuerzas”, etc.; y por medio de la Torá y las mitzvot se atrae la unión de vav-hei.

ועמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן משכן העדות. עו"ל [עוד יש לומר] בענין הקדמת עומ"ש [עול מלכות שמים] לעול מצות ע"ד שנת' [שנתבאר] בד"ה צאינה וראינה בפ"י שקשרו להם שני כתרים א' כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

Véase también lo escrito sobre el versículo “Estos son los cómputos del Tabernáculo, el Tabernáculo del Testimonio”. Puede explicarse además el motivo por el que el yugo del Reino de los Cielos precede al yugo de las mitzvot, de acuerdo con lo explicado en el discurso que comienza “Salgan y contemplen”, acerca del significado de “les ataron dos coronas, una correspondiente a «haremos» y otra correspondiente a «escucharemos»”.

כיהנה ביאור מלת נשמע הוא להיות בטל לדבר תורה המדברת בפיו שהיא רצונו ית' כאילו שומע שהשכינה מדברת מתוך גרונו וכמ"ש תען לשוני אמרתך כו'

Pues la explicación de la palabra nishmá (“escucharemos”) es que uno se anule ante la palabra de Torá que habla por su boca, que es la voluntad de Él, bendito sea, como si oyera a la Shejiná hablar desde su garganta; como está escrito: “Que mi lengua responda con Tu palabra”, etc.

והקדימו לזה בחי נעשה להיות בטל לבעל הרצון הוא אור א"ס ב"ה לבדו בעצמו שע"י ביטול זה נמשך בחינת נשמע המשכה מלמעלה למטה כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח.

Y antepusieron a esto el nivel de naasé («haremos»): estar anulados ante el Amo de la voluntad, que es la Luz Infinita, bendito sea, solo, en Sí mismo; pues mediante esta autoanulación (bitul) se hace descender el nivel de nishmá, un descenso desde arriba hacia abajo, porque «un espíritu atrae a otro espíritu y hace descender un espíritu».

עכ"ד [עד כאן דבריו] המבוארים שם. ועד"ז י"ל [יש לומר] ההפרש בין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שהוא להיות בטל לבעל הרצון ועול מצות הוא להיות בטל לרצונו ית' המלוכש בתומ"צ [בתורה ומצות] וכנגד זה נמשך שני כתרים.

Hasta aquí, las palabras explicadas allí. Y siguiendo esta misma línea, se puede explicar la diferencia entre aceptar el yugo del Reino de los Cielos, que consiste en estar anulado ante el Amo de la voluntad, y el yugo de las mitzvot, que consiste en estar anulado ante Su voluntad, bendito sea, revestida en la Torá y las mitzvot: en correspondencia con esto se hacen descender dos coronas,

שהם בחי" סכ"ע [סובב כל עלמין] ומה שלמעלה מסכ"ע [מסובב כל עלמין] אדון הנפלאות גאה גאה כו' ונקי ע"פ לשון הקבלה ע"י [עתיק יומין] וא"א. והנה בבחי' כתר שע"י [שעתיק יומין] נשמע הם ג"כ תר"ך עמודי אור הנמשכים ע"י המצות. שמהם נמשך ש"י עולמות לצדיקים.

que son el nivel de sovev kol almin y lo que está por encima de sovev kol almin: «el Amo de las maravillas», «Él es exaltado, exaltado», etc.; y en el lenguaje de la Cabalá se las llama Atik Yomin y Arij Anpín. Ahora bien, en el nivel de la corona que se hace descender mediante nishmá también están los 620 pilares de luz que se hacen descender mediante las mitzvot, de los cuales se hacen descender 310 mundos para los tzadikim.

אכן ע"י קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] נמשך ע"ד הכתר שכנגד נעשה כי כתר זה נמשך ממלכות דא"ס ממש שנמשך להיות כתר ועטרה על הראש ולכן הוא נמשך ע"י קבלת עול מלכות שמים דוקא כו' ונמשך אח"כ בבחי' ונשמע.

Sin embargo, mediante la aceptación del yugo del Reino de los Cielos se hace descender [un nivel] a la manera de la corona que corresponde a naasé, pues esta corona se hace descender de la Maljut misma del Infinito (Ein Sof), para ser una corona y diadema sobre la cabeza. Por eso se hace descender específicamente mediante la aceptación del yugo del Reino de los Cielos, etc., y luego se hace descender al nivel de venishmá.

ולקשר זה עם מ"ש תחלה דע"י קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] נמשך יחוד י"ה וע"י עול מצות נמשך יחוד ו"ה.

Y para relacionar esto con lo dicho al principio: mediante la aceptación del yugo del Reino de los Cielos se hace descender la unión de yud-hei, y mediante el yugo de las mitzvot se hace descender la unión de vav-hei,

י"ל [יש לומר] **כמ"ש בעטרה שעטרה לו אמו זו כנסת ישראל ביום חתונתו זו מתן תורה הרי הכתר והעטרה הוא מקור היחוד שע"י תומ"צ** [תורה ומצות] **וכמ"כ** [וכמו כן] **מקור יחוד י"ה**.

se puede decir, como está escrito: «con la corona con que su madre lo coronó» —esta es la Comunidad de Israel— «el día de su boda» —este es el otorgamiento de la Torá—. Así, la corona y la diadema son la fuente de la unión que se produce mediante la Torá y las mitzvot; y del mismo modo, [son] la fuente de la unión de yud-hei.

וא"כ ב' בחי' הנ"ל דיחוד י"ה ויחו ד ו"ה שרשן נמשך ע"י גילוי ב' בחי' כתרים הנ"ל ועמ"ש בת"א [בתורה אור] **בד"ה כי עמך מקור חיים ובד"ה לכן אמור לבני ישראל, ובהביאור בסופו).**

Si es así, los dos niveles mencionados antes —la unión de yud-hei y la unión de vav-hei— tienen su raíz en lo que se hace descender mediante la revelación de los dos niveles de coronas mencionados antes. Y véase lo escrito en Torah Ohr, en el discurso que comienza «Porque contigo está la fuente de la vida», y en el discurso que comienza «Por eso, di a los hijos de Israel», y en la explicación al final.)

והענין כי הנה קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] **הוא הפרשה ראשונה שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד.**
פ"י שמע לשון הבנה כמ"ש בברכת אהבת עולם ותן בלבנו בינה

Y el asunto es el siguiente: aceptar el yugo del Reino de los Cielos es la primera sección: «Escucha, Israel: Havaíá es nuestro D'os, Havaíá es uno». Shemá es un término que significa comprensión, como se dice en la bendición Ahavat Olam: «Y pon entendimiento en nuestros corazones,

להבין ולהשכיל להבין דבר מתוך דבר ולהשכיל בעיני ראייה דבר הנולד מאין ליש כו'. והתבוננות זו הוא ענין וגולה על ראשה.

“Comprender y discernir”: “comprender” una cosa a partir de otra, y “discernir” con los ojos de la visión una cosa que llega a existir de la nada a algo, etc. Y esta contemplación es el asunto de “y su copa sobre su parte superior”.

כי המנורה שבעה נרותי [נרותיה] **עלי** [עליה] **בחי' ז' מדות לך הוי' הגדולה והגבורה** [והגבורה] **כו' בחי' אהו"ר** [אהבה ויראה] **כו'.**

Pues la Menorá, “sus siete lámparas sobre ella”, corresponde al nivel de los siete atributos emocionales (midot): “Tuyos, Havaíá, son la grandeza y el poder”, etc.; el nivel del amor y el temor, etc.

25 והנה קיום ואהבת הוא ע"י התבוננות באחד בחי' יחודי [יחודא עילאה] איך דכולא קמ"י [קמיה] כלא ובטלים

במציאות ממש

Ahora bien, el cumplimiento de "Y amarás" se logra mediante la contemplación de "uno", el nivel de la unidad superior (yijudá ilaá): cómo "todo ante Él es como nada" y está verdaderamente anulado en su existencia,

רק שבטובו מחדש בכל יום יש מאין ממש ואי לזאת הוא אחד ממש בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

salvo que, en Su bondad, renueva cada día algo verdaderamente de la nada; por eso, Él es verdaderamente uno, "en los cielos arriba y sobre la tierra abajo; no hay nada más".

וע"כ [ועל ידי כך] נמשך להיות ואהבת וזהו בחי' קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שיהיה הוי' בבחי' אלקיך ממש כו' כמ"ש במ"א וכל המאריך באחד בבחי' זו ממשיך גילוי אהבה זו ביתר שאת

Y por medio de esto llega a producirse "Y amarás". Este es el nivel de aceptar el yugo (kabalat ol) del Reino de los Cielos: que Havaiaá esté verdaderamente en el nivel de "tu D'os", etc., como se explica en otro lugar. Quien prolonga "uno" en este nivel hace descender la revelación de este amor con una intensidad mucho mayor.

וזהו הענין וגולה על ראשה שמזה נמשך ז' נרותי [נרותיה] (כי ראשה זהו כמ"ש וה' בראשם כנ"ל. והוא כמ"ש ושכנתי בתוכם. בתוכו לא נאמר אלא בתוכם וזהו ג"כ ענין ישראל לי ראש.

Y este es el sentido de "y su recipiente sobre su parte superior (roshah)", de donde descenden "sus siete lámparas". (Pues roshah es como está escrito: "y Havaiaá está a su cabeza", como se mencionó arriba; y es como está escrito: "Y moraré dentro de ellos": no dice "dentro de él", sino "dentro de ellos". Y este también es el sentido de "Israel, para Mí, [es] la cabeza".

ובהגולה היה השמן בחי' כשמן הטוב על הראש כו' כנ"ל ולעיל נתבאר בחינה זו בענין ההמשכה שע"י המצות. וכמ"כ [וכמו כן] בענין ההמשכה שע"י קבלת עול מלכות שמים.

Y en el recipiente estaba el aceite, el nivel de "como el buen aceite sobre la cabeza", etc., como se mencionó arriba. Más arriba se explicó este nivel respecto de la emanación que se produce mediante las mitzvot; y lo mismo se aplica a la emanación que se produce mediante la aceptación del yugo del Reino de los Cielos,

דהיינו ענין שאו ידיכם שהם שמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] ועי"ז ממשיכים מבחי' קדש העליון בחי' שמן משחת קדש להיות וברכו את הוי". ובזח"ב [ובזהר חלק ב'] תרומה קנ"ח א' רישא דמנרתא בינה כו', והיינו ההתבוננות בשמע ישראל)

es decir, al sentido de "Eleven sus manos", que son "Escucha, Israel" y "Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás"; y por medio de esto se hace descender del nivel del Kódesh supremo, el nivel del "aceite de la santa unción", para que se cumpla "y bendigan a Havaíá". Y en el Zóhar, parte II, Terumah, 158a: "la cabeza de la Menorá es Biná", etc.; es decir, la contemplación de "Escucha, Israel".)

והנה מואהבת עד ובשעריך הם מ"ב תיבין כנגד שם מ"ב דאנא בכח גדולת שהוא ענין ההעלאה כו' ויש בו ז' פסוקים ובכל א' ששה תיבות ע"ד בשתיים יכסה כו' ובשתיים יעופף.

Ahora bien, desde "Y amarás" hasta "y en tus puertas" hay cuarenta y dos palabras, correspondientes al Nombre de cuarenta y dos [letras] de Ana Bejoaj Gedulat, que representa la elevación, etc. Este tiene siete versículos, y cada uno consta de seis palabras, a semejanza de "con dos cubría", etc., "y con dos volaba".

וזהו ענין עד פרחא וזהו ענין שבעה נרותיה ז' מדות הנ"ל שהן ז' פסוקים דאנא בכח כו' ורש"י [ורבני שלמה יצחקי] פי' וגולה

Y este es el sentido de "hasta su flor"; y este es el sentido de "sus siete lámparas": las siete midot mencionadas arriba, que son los siete versículos de Ana Bejoaj, etc. Y Rashi explica vegulah ("y su recipiente")

כמו גולות עיליות (ביהושע ט"ו) לשון מעיין הנובע כי בינה נק' נהר היוצא מעדן כמ"ש בד"ה אם בחקותי ועמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' בראשית בד"ה

como en "manantiales superiores (gulot iliyot)" (en Yehoshúa 15), una expresión que designa un manantial que brota; pues Biná es llamada "el río que sale de Edén", como se explica en el discurso que comienza "Si caminan según Mis estatutos". Y véase lo escrito en Torah Ohr, Parshat Bereshit, en el discurso que comienza

להבין ענין הברכות פי' יום ליום יביע אומר ויש בחי' נחלי שמן (מיכה ס"ו ז').

"Para comprender el sentido de las bendiciones", acerca del significado de "Día tras día expresa su discurso". Y existe el nivel de "ríos de aceite" (Miqueas, capítulo 6[, versículo] 7).

ובגמרא תליסר נהרא דאפרסמונא דכיא. גם י"ל [יש לומר] וגולה מענין גלגלתא ע"ד מ"ש במדרש רבה סוף קהלת ע"פ ותרין גולת הזהב זה גולגולת

Y en la Guemará: "trece ríos de bálsamo puro". También puede decirse que vegulá se relaciona con Gulgalta (el cráneo), siguiendo lo que se dice en Midrash Rabá, al final de Kohelet, sobre el versículo "y se quiebre la copa de oro (gulat hazahav)": "esto es el cráneo (gulgolet)",

והיא בחי' אהבה רבה והרצון שלמעלה מהשכל כמ"ש בד"ה שאו את ראש כו' לגלגלתם ועוד יש פירושים בענין וגולה ויתבאר לקמן אי"ה [אם ירצה השם]:

lo cual es el nivel del "gran amor" (ahavá rabá) y de la voluntad que está por encima del intelecto, como se explica en el discurso que comienza "Alcen la cabeza", etc., "según sus cráneos". Hay más interpretaciones de vegulá, que se explicarán más adelante, si D'os quiere.

26 קיצור. וכ"ז [וכל זה] הוא ענין המצות כמו שהן למעלה שאזי הן למעלה מהתורה שהם בחי' שמן למאור ותורה אור.

Resumen. Todo esto se refiere a las mitzvot tal como son arriba, donde están por encima de la Torá: son el nivel de «aceite para la luz», y «la Torá es luz».

אך כדי להמשיך הגילוי בנה"א [בנפש האלקית] הוא ע"י התורה כי החכמה תחיה בעליה. שעל ידה יבא לקבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שקדם לעול מצות וקבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] ממשיך ממקור

Pero la revelación se introduce en el alma divina por medio de la Torá, pues «la sabiduría da vida a quienes la poseen»: a través de ella se llega a aceptar el yugo del Reino de los Cielos, que precede al yugo de las mitzvot. Y la aceptación del yugo del Reino de los Cielos atrae desde la primera

הראשון להיות נמשך בבחי' י"ה דשם הוי"ו וע"י תומ"צ [תורה ומצות] ממשיכים משם בבחי' ו"ה להיות השם שלם גם בענין הקדמת נעשה לנשמע שע"י נמשך שני כתרים.

fuelle, para que sea atraída al nivel de yud-hei del Nombre Havaíá; y, por medio de la Torá y las mitzvot, se atrae desde allí al nivel de vav-hei, de modo que el Nombre esté completo. También está el asunto de que «haremos» preceda a «escucharemos», por medio de lo cual se atraen dos coronas.

וקעומי"ש [וקבלת עול מלכות שמים] זהו ענין שמע ישראל וזהו וגולה על ראשה ומואהבת עד ובשעריך הן שבעה נרותיה פי' וגולה על ראשה ע"ד כשמן הטוב על הראש שאו ידיכם קדש וברכו כו' כנ"ל:

Y la aceptación del yugo del Reino de los Cielos es el asunto de «Escucha, Israel», y esto es «y su recipiente sobre su parte superior»; y desde «Y amarás» hasta «y en tus portones» están «sus siete lámparas». El significado de «y su recipiente sobre su parte superior» es a la manera de «como el buen aceite sobre la cabeza», «Alcen sus manos [en] santidad y bendigan», etc., como se mencionó antes.

27 ו אך כדי להיות גילוי האהבה זו תקועה בלבו ונפשו של אדם להיות ובכל נפשך הנה הוא ע"י בחי' ושנים זיתים עליה אחד מימין הגולה ואחד על שמאלה,

6. Pero para que este amor se revele e implante en el corazón y el alma de la persona, de modo que sea “con toda tu alma”, esto ocurre mediante el nivel de “y dos olivos junto a él, uno a la derecha del depósito y otro a su izquierda”.

והענין כי הנה זיתים הם שמובלעים בתוכם השמן רק שאינו יוצא אלא ע"י כתישה בבית הכד.

El asunto es que los olivos tienen el aceite contenido en su interior, pero este solo sale al triturarlos en el lagar.

וכן עדי"מ צ"ל בחי' כתישה בנפש האדם והוא משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש.

Del mismo modo, por vía de analogía, debe haber un nivel de trituración en el alma de la persona. Esto es lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “Uno solo debe ponerse de pie para rezar a partir de la pesadez de cabeza (koved rosh)”.

פי' ראש היינו בחי' ישראל לי ראש ובחינת כובד ראש זהו כמ"ש עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני (בתלים ל"ח ה').

El significado de “cabeza” es el nivel de “Israel es para Mí la cabeza”; y el nivel de la pesadez de cabeza es como está escrito: “Mis iniquidades han pasado por encima de mi cabeza; como una carga pesada, son demasiado pesadas para mí” (en Salmos 38:5).

ומזה נמשך ג"כ מ"ש ובפשעכם שולחה אמכם בחי' גלות שהשכינה יורדת למטה בהיכלות דנוגה כו'

De esto también se deriva lo que está escrito: “Y por sus transgresiones fue enviada lejos su madre”: el nivel del exilio, en el que la Shejiná desciende abajo, a los palacios de noga, etc.

וזהו ג"כ ענין כובד ראש שהשכינה מקור כל נש"י [נשמות ישראל] נקי ראש כנ"ל מפסוק וה' בראשם.

Y esto también es el significado de la pesadez de cabeza: la Shejiná, fuente de todas las almas de Israel, es llamada "cabeza", como se mencionó antes a propósito del versículo "y Havaíá está a su cabeza".

28 וזהו ענין שכינה מה הלשון אומרת קלני מראשי כו' וזהו כי עונותינו רבו למעלה ראש [בעזרא סי' ט'] ועיין ברבות ר"פ בא ע"פ כובד אבן ונטל החול וכעס אויל כבד משניהם כו'

Y este es el sentido de "La Shejiná (la Presencia Divina): ¿qué expresión emplea? 'Mi cabeza me pesa'", etc. Y esto es "porque nuestras iniquidades se han multiplicado por encima de [nuestra] cabeza" [en Ezra, capítulo 9]. Véase también Midrash Rabbah, al comienzo de Parshas Bo, sobre el versículo "Una piedra es pesada y la arena tiene peso, pero la ira del necio pesa más que ambas", etc.

שבאמת אין שייך שום כובד ח"ו [חס ושלום] למעלה שהרי כל העולמות נבראו שלא כעמל ולא ביגיעה כ"א במאמר וארו"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] במאמר אחד יכול להבראות כו'

Pues, en verdad, de ningún modo corresponde hablar de peso alguno, D'os no lo permita, arriba, ya que todos los mundos fueron creados sin esfuerzo ni fatiga, sino mediante una expresión; y nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Con una sola expresión podría haber sido creado", etc.;

כ"א רק כעס אויל הוא נחשב בחי' כובד למעלה כמ"ש הוגעתם את ה' בדבריכם כו' וזהו הנקרא כובד ראש.

sino que solo "la ira del necio" es considerada un nivel de peso arriba, como está escrito: "Han fatigado a Havaíá con sus palabras", etc. Y esto es lo que se llama pesadez de cabeza.

29 וזהו ג"כ פי' וגולה על ראשה שמבואר ברבות ס"פ אמור ס"פ ל"ב חד אמר וגולה לשון גלות כו' דהיינו מה שהאלקות הוא מוסתר והעולם נראה יש ודבר נפרד כו'

Y este es también el significado de "y su recipiente (gulah) sobre su parte superior", como se explica en Midrash Rabbah, al final de Parshat Emor, al final del capítulo 32: "Uno dijo que gulah es una expresión de exilio (galut)", etc.; es decir, que la Divinidad está oculta y el mundo parece existir como una entidad independiente, etc.

וצריך להרגיש הצער ומרירות מזה. ולהשפיל ולהכניע גשמיות וחומריות הגוף שלא יהיה בבחי' יש
ודבר נפרד

Y es preciso sentir el dolor y la amargura que esto provoca, y rebajar y someter la materialidad y la tosquedad del cuerpo, para que no esté en el nivel de una entidad independiente, separada.

(ועמ"ש מענין זה בד"ה בהעלתך את הנרות. ובד"ה ואתה תצוה גבי כתית למאור. ועיי' בסש"ב [בספר
של בינונים] פכ"ט. ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן. ועי' זח"ג [זהר חלק ג] שלח קס"ח א' קרח קע"ח א' גבי ועבד
הלוי הוא)

(Véase lo escrito sobre este tema en el discurso que comienza "Cuando eleves las lámparas", y en el discurso que comienza "Y tú ordenarás", sobre "triturado para la luz"; véase también Sefer Shel Beinonim, capítulo 29; véase lo escrito en el discurso que comienza "Atando a la vid"; y véase Zohar, Parte III, Shelaj, 168a, [y] Koraj, 178a, sobre "Y el levita servirá").

ולכן תקנו בברכת ק"ש [קריאת שמע] אבינו אב הרחמן וכן בברכה ראשונה ברחמיך הרבים רחם עלינו
לעורר רחמים רבים על גשמיות הגוף

Y por eso instituyeron, en la bendición del Shemá, "Padre nuestro, Padre misericordioso", y asimismo en la primera bendición, "Con Tu abundante misericordia, apiádate de nosotros", para despertar abundante misericordia por la materialidad del cuerpo.

ובזה יכנע לבבו ויבא לקרות ק"ש [קריאת שמע] ואהבת בכל נפשך ע"י התבוננות באחד בבחי' יחודו ית'
שמבלעדי בחי' כתישה וביטוש הגוף לא יפעול התבוננות בנפש לבא מההעלם אל הגילוי להיות
ואהבת בכל נפשך ממש.

Y así su corazón se someterá, y llegará a recitar el Shemá: "Y amarás... con toda tu alma", mediante la contemplación de "uno", del nivel de Su unidad, bendito sea. Pues sin el nivel de triturar y golpear el cuerpo, la contemplación no surtirá efecto en el alma para pasar del ocultamiento a la revelación, de modo que haya verdaderamente "Y amarás... con toda tu alma".

30 וכיצד תהיה התעוררות רחמים רבים על גשמיות הגוף מקדימים לומר המלך המרומם לבדו מאז פי'
המלך שמבחי' מלך

¿Y cómo se despertará una gran misericordia por la corporeidad del cuerpo? Primero decimos: "El Rey, que solo está exaltado desde antiguo". "El Rey" significa que proviene del nivel de Rey,

היינו מדת מלכותו ית' חיים וקיימים כל הנבראים וכל העולמות כדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים ואין זה אלא בבחי' זיו והארה כו',

es decir, por el atributo de Su Reinado (Maljut), bendito sea, viven y perduran todas las criaturas y todos los mundos, como está escrito: "Tu reinado es un reinado sobre todos los mundos"; y esto no es sino un destello y una iluminación, etc.

אבל הוא לבדו ית' הוא המרומם שאינו בגדר התלבשות להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והוא המתנשא מימות עולם היינו ו"ק [וי קצוות] מעלה ומטה מזרח ומערב כו' והוא מתנשא מהם שאינו בגדר מקום

Pero solo Él, bendito sea, es "exaltado", pues no está dentro de los límites de aquello que puede investirse, de modo que sea la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin). Y Él es quien está "elevado por encima de los días del mundo": es decir, por encima de las seis direcciones, arriba y abajo, este y oeste, etc.; y está elevado por encima de ellas, pues no está dentro de los límites del espacio.

כי אין ערוך לך אלא הוא ית' סכ"ע [סובב כל עלמין] מעלה ומטה שוין לפניו ית' ואציעה שאול הנך גם חשך לא יחשיך ממך כחשכה כאורה ואי לזאת ברחמיך

Pues "no hay comparación contigo"; por el contrario, Él, bendito sea, es la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin): arriba y abajo son iguales ante Él, bendito sea. "Si hago mi lecho en el inframundo, he aquí que Tú estás allí"; "ni siquiera la oscuridad es oscura para Ti... la oscuridad es como la luz". Y por eso: "Con Tu

הרכים רחם עלינו גם על בחי' הגשמיות שלא תהיה נראה יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] ונפרד מחמת שירדה בסתר המדרגה ובהסתר פנים והעלם אחר העלם כי לא שייך זה אלא בבחי' השתלשלות וסתר המדרגות שיש רוחניות וגשמיות,

gran misericordia, apiádate de nosotros": también del nivel de la corporeidad, para que no parezca un yesh, algo que existe por sí mismo y está separado, porque ha descendido por la ocultación de los niveles, con el ocultamiento del Rostro y una ocultación tras otra. Pues esto solo corresponde al nivel de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) y al ocultamiento de los niveles, donde existen lo espiritual y lo físico;

אבל בבחי' סוכי' רוחניות וגשמיות שוין וכמשל העיגול שסובב מעלה ומטה שחלק העליון ממנו הוא עליון מאד וחלק התחתון הוא תחתון מאד ומקיף גי' בחי'

pero en el nivel de sovev kol almin, lo espiritual y lo físico son iguales. Es como la analogía de un círculo que abarca arriba y abajo: su parte superior está muy arriba y su parte inferior muy abajo, y también abarca el nivel de

מטה וכך כתיב ומתחת זרועות עולם וכתוב וימינו תחבקני כאדם החובק את חברו שמחבק ומקיף גם בחי' אחוריים וחיצוניות שלו ולכך לפי שהוא המתנשא מימות עולם יכול להיות ברחמיך הרבים רחם עלינו,

abajo. Por eso está escrito: “y debajo están los brazos del mundo”; y está escrito: “y Su diestra me abraza”, como una persona que abraza a su compañero y también rodea su espalda y su lado exterior. Por lo tanto, puesto que Él está “elevado por encima de los días del mundo”, puede decirse: “Con Tu gran misericordia, apiádate de nosotros”.

ולכן נקי' רחמים גדולים שנמשכים ומתפשטים גם למטה מטה אפילו בעוה"ז הגשמי, ועמ"ש סד"ה ואתה יגדל נא כח אד' כו', ובברכה שניה אומרים גי' אבינו אב הרחמן כו' ולא נבוש כו' לעולם ועד.

Por eso se la llama “gran misericordia”, pues desciende y se extiende también muy, muy abajo, incluso hasta este mundo físico (y véase lo escrito al final del discurso que comienza: “Y ahora, que sea grande el poder de Ado-nai”, etc.). Y en la segunda bendición también decimos: “Padre nuestro, Padre misericordioso”, etc., “y no seamos avergonzados”, etc., “por siempre jamás”.

דהנה עד"מ כשאדם עושה איזה דבר שטות ואח"כ בפתע פתאום רואה בן אדם שרואה אותו הרי

Pues bien, a modo de analogía: cuando una persona hace alguna tontería y, después, de pronto ve a alguien que la está mirando,

תפול עליו בוש גדולה אפילו אם היה עושה דבר זה כשהוא לבדו בביתו לא היה בזה כדי בזיון מ"מ כשרואה שאחרים רואים אותו מתבייש מאד.

una gran vergüenza se apodera de ella. Aunque, si hubiera hecho eso estando sola en su casa, no habría habido en ello una gran deshonra, sin embargo, al ver que otros la ven, siente una vergüenza enorme.

31 וכך עד"מ הנה כעת השמים והארץ הגשמיים מעלימים ומסתירים אור ה' עד שנראה העולם ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו],

Así también, a modo de analogía: ahora los cielos y la tierra físicos ocultan y encubren la luz de D'os, hasta que el mundo parece ser un yesh, algo que existe por sí mismo.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב ונגלו כספר השמים ולא יהיה עוד השמים והארץ בבחי' העלם והסתר פנים רק השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה

Pero acerca del Tiempo Venidero está escrito: "y los cielos serán enrollados como un rollo"; y los cielos y la tierra ya no estarán en un estado de ocultamiento y de ocultación del Rostro, sino que [habrá] "los cielos nuevos y la tierra nueva que Yo hago".

ואזי יהיה גדול כח הבושה בהגלות נגלות אור הוי' וכן בהפרד הנפש מהגוף בג"ע [בגן עדן] שתזכה לחזות בנועם ה' בגילוי זיו השכינה אזי יבוש ויכלם.

Y entonces será grande el poder de la vergüenza, cuando la luz de Havaíá se revele abiertamente. Y lo mismo ocurrirá cuando el alma se separe del cuerpo, en Gan Eden, cuando merezca "contemplar la agradabilidad de Havaíá" en la revelación del resplandor de la Shejiná: entonces se avergonzará y quedará humillada.

ואותה אנו מבקשים שלא נבוש לעולם ועד, (והנה הטעם שצ"ל התעוררות רחמים שע"י דוקא נמשך ומתגלה בחי' כשמן הטוב.

Y por esto pedimos no quedar avergonzados por siempre jamás. (Ahora bien, la razón por la que debe haber un despertar de misericordia, pues precisamente por medio de este se atrae y se revela el nivel de "como el buen aceite",

היינו כי יג"מ [י"ג מדות] הרחמים יש בהם חיצוניות ופנימיות חיצוניות נמשל לשערות ונק' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] והפנימיות הוא בחי' כשמן הטוב כו'. יורד על הזקן כמ"ש באד"ר [באדרא רבא] (קל"א א')

es que los Trece Atributos de Misericordia tienen una dimensión exterior (jitzoniut) y una dimensión interior (pnimiut): la dimensión exterior se asemeja a cabellos y es llamada los trece tikunim de la barba (tikunei dikna), y la dimensión interior es el nivel de "como el buen aceite", etc., "que desciende sobre la barba", como está escrito en la Idra Rabá (131a).

ולכן ע"י התעוררות רחמים דוקא נמשך בחי' כשמן הטוב שע"י התעוררות רחמים נמשך שיתגלו פנימית רחמים גדולים.

Por lo tanto, precisamente mediante el despertar de misericordia se atrae el nivel de "como el buen aceite", pues mediante el despertar de misericordia se logra que se revele la dimensión interior de la gran misericordia.

ומה שנק' התעוררות רחמים בשם כתישה וביטוש הגוף כמשל כתישת הזיתים, הענין יובן ע"פ מ"ש במ"א בדי"ה קול דודי בענין הטעם שהמרור הוא בקו האמצעי מפני שבחי' רחמים לא שייך

Y en cuanto a que el despertar de misericordia recibe el nombre de "triturar y golpear el cuerpo", como en la analogía de triturar las aceitunas, esto se comprenderá según lo escrito en otro lugar, en el discurso que comienza "La voz de mi amado", acerca de la razón por la que el maror está en la línea central: porque el nivel de la misericordia se aplica

אלא במקום שחסר ומר לו ע"כ נמשך עליו מדת הרחמים וכמ"כ [וכמו כן] כאן שכדי שיעורר וימשיך גילוי י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] זהו דוקא ע"י כובד

solo allí donde algo le falta y le resulta amargo; por eso, el atributo de misericordia se despierta en favor suyo. Del mismo modo, aquí, para despertar y atraer la revelación de los Trece Atributos de Misericordia, esto se logra precisamente mediante la pesadez

ראש ושיטעום מרירות בנפשו על ריחוקו מה' שירגיש היטב איך שחסר לו ורע ומר עזבו את ה' וזהו ענין הכתישה והביטוש להיות נשבר לבו בקרבו

de cabeza, y que pruebe amargura en su alma por su distancia de D'os, de modo que sienta claramente cuánto le falta y que "es malo y amargo abandonar a Havaíá". Y este es el sentido de quebrantar y machacar: que su corazón se quebrante dentro de él.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו וע' בסש"ב [בספר של בינונים] פכ"ט שע"י יועיל לנפשו כו'

Y por eso dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "A quien no tiene entendimiento (deá), está prohibido tenerle compasión". Y véase Sefer Shel Beinonim, capítulo 29, donde se explica que mediante esto su alma se beneficiará, etc.,

בראיה חושיית כי בחי' ראיה נמשך מגילוי ח"ע [חכמה עילאה] שהוא בחי' שמן הנמשך ע"י הכתישה דייקא כנ"ל ועמ"ש בד"ה בהעלותך בענין כי עין בעין נראה כו':

mediante una visión sensorial; pues el nivel de la visión se deriva de la revelación de la Jojmá superior (Jojmá Ilaá), que es el nivel del aceite que se extrae precisamente mediante el quebrantamiento, como se mencionó antes. Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Cuando eleves", acerca de "pues ojo a ojo... será visto", etc.

32 קיצור. אך כדי להיות האהוי"ר [האהבה ויראה] בלבו הוא ע"י כתישה וביטוש הגוף והתעוררות רחמים בשתים לפניו. שיהיה בחי' כלי תיקון.

Resumen. Pero para que el amor y el temor estén en su corazón, es preciso quebrantar y abatir el cuerpo y despertar misericordia en las dos [bendiciones] que preceden al Shemá, para que haya un nivel de vasija de rectificación (tikún).

וזהו כובד ראש. עונותי עברו ראשי. וכן למעלה קלני מראשי. וגולה לי [לשון] גלות כו' וכיצד התעוררות רחמים מקדימים לומר המלך המרומם לבדו.

Y esto es la "pesadez de cabeza": "mis iniquidades han pasado por encima de mi cabeza"; y asimismo, en lo Alto: "Mi cabeza me pesa"; y gulá es una expresión de exilio, etc. ¿Y cómo se despierta misericordia? Primero decimos: "El Rey, que solo Él es exaltado".

ואי לזאת ברחמיך הרבים רחם גם על הגשמיות. ולכן נק' רחמים גדולים. ובאהבת עולם אומר ג"כ אבינו אב הרחמן כו'

Y por eso: "Con Tu abundante misericordia, ten misericordia" también de la corporeidad; por eso se la llama "gran misericordia". Y en Ahavat Olam también se dice: "Padre nuestro, Padre misericordioso", etc.

ופי' ולא נבוש לעולם ועד וע"י ממשיכים בחי' כשמן הטוב כו'. והטעם שהתעוררות רחמים נק' כתישה ע"ד מרור בקו האמצעי כו':

Y el significado de "y que no seamos avergonzados jamás". Y mediante esto se atrae el nivel de "como el buen aceite", etc. La razón por la que despertar misericordia se llama quebrantamiento es análoga a la del maror en la línea central, etc.

33 ז והנה בחי' כתישה וביטוש חומריות הגוף שהיא מבחי' הזיתים, יש שני זיתים אחד מימין הגולה ואחד

על שמאלה, ימין ושמאל תפרוצי ימין מקרבת היא בחי' אהבה ושמאל דוחה היא בחי' יראה

7. Ahora bien, en el nivel de quebrantar y machacar la tosquedad del cuerpo, que corresponde al nivel de las aceitunas, hay dos aceitunas: «una a la derecha del recipiente y otra a su izquierda»; «a derecha e izquierda te extenderás». «La derecha acerca», que es el nivel del amor; y «la izquierda aleja», que es el nivel del temor.

כי יש בחי' זית המוציא שמן הוא הביטול זה והכנעה זו כדי לבא לבחי' ואהבת ככל לבכך והוא בחי' רצוא.

Pues hay un nivel de aceituna que produce aceite: esta autoanulación (bitul) y esta sumisión, a fin de llegar al nivel de «Y amarás... con todo tu corazón»; y este es el nivel de ratzóz (correr hacia adelante).

ויש בחי' זית לבא לבחי' יראה והוא בחי' שוב, ועמ"ש בביאור ע"פ כה תברכו בענין והם מדקדקים על עצמם עד כזית

Y hay un nivel de aceituna [que permite] llegar al nivel del temor, y este es el nivel de shov (retorno). Véase lo escrito en la explicación sobre el versículo «Así bendecirán», acerca de «y son rigurosos consigo mismos hasta la medida de una aceituna».

(ובמדרש שמות רבה פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] שני בני היצהר הם משה ואהרן וע' בבראשית רבה ס"פ א' בחוקותי פל"ו וע' בזהר חלק ב' וארא דכ"ז א' בפסוק הוא אהרן ומשה ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם בשם האוצ"ח [האוצרות חיים] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' אמור דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב] איתא באוצ"ח [באוצרות חיים] כו' ועמ"ש בד"ה קול דודי גבי מדלג ומקפץ),

(Y en el Midrash, Shemot Rabá, capítulo 15: «los dos hijos del aceite» son Moshé y Aharón; véase también Bereshit Rabá, al final de [la parashá] Bejukotai, capítulo 36; y véase el Zohar, parte II, Vaerá, folio 27a, sobre el versículo «Este es Aharón y Moshé», y el Mikdash Melej allí, en nombre de Oztrot Jaim; y en el Ramaz, parashat Emor, folio 102, al final de la columna b, se cita de Oztrot Jaim, etc.; véase también lo escrito en el maamar que comienza «La voz de mi amado», acerca de «saltando... brincando»).

והוא בחי' ודברת במ' דייקא דהיינו כמ"ש למעלה הדברים האלה אשר אנכי מצוך אנכי ממש

Y este es el nivel de «y hablarás de ellos»: específicamente «de ellos»; es decir, como se escribió antes: «estas palabras que Yo (Anoji) te ordeno», Anoji mismo,

דהיינו להיות הדבור בד"ת [בדברי תורה] הוא בחי' ביטול ודברי אשר שמתו בפיו ודברי ממש התקשרות מחשבה במחשבה דבור בדבור כו'.

es decir, que el habla de las palabras de Torá sea un nivel de autoanulación, y «Mis palabras que he puesto en tu boca», literalmente «Mis palabras»: la unión del pensamiento con el pensamiento, del habla con el habla, etc.

34 והנה ברבות ס"פ אמור שם פי' ג"כ וגולה על ראשה לשון גאולה היינו מבחי' כובד ראש הנ"ל שקודם התפלה יומשך בחי' וגאולה על ראשה וזהו ענין סמיכת גאולה לתפלה.

Ahora bien, en Midrash Rabbah, al final de Emor, allí también se explica "y su cuenco (gulah) sobre su parte superior" como una expresión de redención (gueulá): es decir, desde el nivel de pesadez de cabeza mencionado antes, que precede a la plegaria, se atraerá el nivel de "y gueulá sobre su parte superior". Este es el sentido de unir la redención con la plegaria.

ותוספת האלף שעל ידו נעשה מבחי' גולה בחי' גאולה זהו ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אל תקרי מה אלא מאה הוא המשכת סוכ"ע בחי' אלף שהוא פלא שנמשך במלכות ארוממך אלקי המלך.

Y la alef añadida, por medio de la cual el nivel de gulah se convierte en el nivel de gueulá, corresponde a lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "No leas mah (qué), sino meá (cien)". Se trata de atraer sovev kol almin, el nivel de la alef, que es péle (maravilla), para que descienda a Maljut: "Te exaltaré, mi D'os, el Rey".

35 והיינו ע"י מאה ברכות. וכך בחי' זו זהו ענין גאולה. וכמו ביצ"מ [ביציאת מצרים] ע"י שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים

Y esto se logra mediante las cien bendiciones. De igual modo, este nivel es el concepto de la redención; como en el Éxodo de Egipto, cuando el Rey de los reyes de reyes se reveló a ellos,

הקב"ה שע"י וגאלם ועמ"ש בד"ה נאוו לחיך בתורים בפ"י הפסוק כה אמר ה' צבאות כו' אני ראשון ואני אחרון ע"ש. וענין בחי' זו בנפש בעבודה.

el Santo, bendito sea, y así «los redimió». (Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Tus mejillas son hermosas con hileras", acerca del significado del versículo «Así dice Havaia de las Huestes», etc., «Yo soy el primero y Yo soy el último»; véase allí.) Y el significado de este nivel en el alma, en el servicio divino,

היינו צאת פנימיות נקודת הלב שהיתה בבחי' גלות ושביה תוך תאוות נפש הבהמית ועתה יוצאה ועולה למעלה לדבקה בו בתשוקה עזה כמ"ש באג"ה [באגרת הקודש] סי' ד':

es la salida del punto más íntimo del corazón, que se hallaba en estado de exilio y cautiverio dentro de los deseos del alma animal, y que ahora sale y se eleva para apegarse a Él con un anhelo intenso, como está escrito en Igueret HaKodesh, sección 4.

36 קיצור. שיש ב' בחי' זיתים. א' המוציא שמן לבא לבחי' אהבה ורצוא ויש זית הממשיך בחי' יראה ושוב בחי' ודברת בם וענין שמבחי' וגולה נמשך סמיכת גאולה לתפלה:

Resumen. Hay dos niveles de aceitunas: una que produce aceite, para llegar al nivel de amor y ratzóz; y hay una aceituna que hace descender el nivel de temor y shov, el nivel de “y hablarás de ellas”. Y el asunto es que, del nivel de “y gulá”, proviene la unión de la redención con la plegaria.

37 ח וכו' [וכל זה] היא פרשה ראשונה שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא בחי' קבלת עול מלכות שמים כדי שאח"כ יקבל עליו עול מצות פי' עול מצות שהמצות הן עול על האדם לקיים מצות המלך

8. Y todo esto constituye la primera sección del Shemá, que es el nivel de aceptar el yugo del Reino de los Cielos, para que después acepte sobre sí el yugo de las mitzvot. El significado de “el yugo de las mitzvot” es que las mitzvot son un yugo para la persona, que debe cumplir los mandatos del Rey.

כי הגם שהמצות הן רצון העליון ב"ה ונמשך מהם תענוג עליון, מ"מ צריך לקיים אותם מצד גזירות המלך בבחי' ביטול ג"כ כמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח

Pues, aunque las mitzvot son la voluntad suprema, bendito sea Él, y de ellas se extiende deleite supremo, no obstante, uno debe cumplirlas porque son decretos del Rey, también en un estado de autoanulación, como se explica en el discurso que comienza: “Y ahora, que se engrandezca el poder”.

והיינו שכמו שבקבלת עול מלכות שמים יש ב' בחינות כך יש בקבלת עול מצות ב' בחי' וזהו ענין דחילו ורחימו רחימו ודחילו.

Es decir: así como al aceptar el yugo del Reino de los Cielos hay dos niveles, también al aceptar el yugo de las mitzvot hay dos niveles. Y este es el sentido de “temor y amor” [y] “amor y temor”.

38 והנה כתיב שבעה ושבעה מוצקות ב"פ [ב' פעמים] שבעה כי לכל נר יש ב' מוצקות שמציקות וממשיכות בנרות, מוצק א' הוא שמן מבחי' השני זיתים, ומוצק הב' הוא מ"ש המריקים מעליהם הזהב והוא בחי' שמחה של מצוה

Ahora bien, está escrito: "siete y siete conductos": dos veces siete, pues cada lámpara tiene dos conductos que vierten y hacen fluir [aceite] hacia las lámparas. El primer conducto es aceite del nivel de los dos olivos; y el segundo conducto es lo que está escrito: "que vacían de sí mismos el oro", y este es el nivel de la alegría de la mitzvá.

כי זהב הוא בחי' שמחה וחדוה כמ"ש מצפון זהב יאתה ועל שמחה של מצוה הוא מ"ש ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה כו'

Pues el oro es el nivel de la alegría y el regocijo, como está escrito: "Del norte viene el oro". Y acerca de la alegría de la mitzvá está escrito: "Y daré la lluvia de su tierra en su tiempo, la lluvia temprana", etc.,

להיות קבלת המצות בגילה בחדוה בנועם ה' והוא מ"ש באמת ויציב ונכון ונעים וטוב ויפה, para que la aceptación de las mitzvot sea con alegría, con regocijo, en "la dulzura de Havaíá". Y esto es lo que se dice en [la bendición] Emet Veyatziv: "y firme, y agradable, y bueno, y hermoso".

ולכן בפי' שניה של ק"ש [קריאת שמע] לא כתיב בכל מאדך כמו בפי' ראשונה כי בפי' ראשונה הוא ממטה למעלה ולכן נאמר בכל מאדך

Y por eso, en la segunda sección del Shemá no está escrito "con toda tu fuerza", como en la primera sección. Pues en la primera sección se asciende desde abajo; por eso dice "con toda tu fuerza";

אבל בפי' שניה הוא להיות דוקא גילוי התענוג והשמחה של מצוה בקיום המצות מבלי גבול הנפש להיות שש ועלז בה' מחמת שנעים וטוב כו'.

pero en la segunda sección el propósito es precisamente que se revele el deleite y la alegría de la mitzvá al cumplir las mitzvot, más allá de los límites del alma: regocijarse y exultar en D'os porque es agradable y bueno, etc.

39 וזהו והחכמה תחיה כו' שהתורה שהיא בחי' חכמה בחי' ביטול שבפ' ראשונה שבק"ש [שבקריאת שמע] ודברת בם מביאים לידי גילוי השמחה והתענוג שבפ' שניה היא שמחה של מצוה כו'.

Y esto es [el significado de] “y la sabiduría da vida”, etc.: la Torá, que es el nivel de Jojmá, el nivel de autoanulación (bitul) de la primera sección del Shemá, “y hablarás de ellas”, conduce a la revelación de la alegría y el deleite de la segunda sección, que es la alegría de la mitzvá, etc.

ולכן אע"ג [אף על גב] שהמצות הן בשרשן למעלה מהתורה ונקי בעליה שהרצון עליון הוא למעלה מהחכמה אעפ"כ [אף על פי כן] למטה החכמה תחיה את המצות להיות בחי' שמחה של מצוה וגילוי התענוג עליון בקיום המצוה.

Por eso, aunque las mitzvot, en su raíz, están por encima de la Torá y son llamadas “quienes la poseen”, pues la voluntad suprema está por encima de Jojmá, no obstante, abajo, “la sabiduría da vida” a las mitzvot, para que haya en ellas el nivel de la alegría de la mitzvá y la revelación del deleite supremo al cumplirla.

(לפי"ז [לפי זה] פ"י תח"י כמו להחיות בהן נפש כל חי דהפ"י פקוח נפש ותענוג וכמ"ש בד"ה וידעת היום גבי פ"י וצדיק באמונתו יחיה.

(En consecuencia, “da vida” significa lo mismo que en “para dar vida por medio de ellas al alma de todo ser viviente”, donde el sentido es reanimar el alma y deleitarla; y como se explica en el discurso que comienza “Y sabrás este día”, acerca del significado de “Y el justo vivirá por su fe”.

ועו"ל [ועוד יש לומר] בענין והחכמה תחיה את המצות הנקי בעליה דהא בגמרא רפ"ו דברכות משמע שפ' והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי עדיין לא נקי עושים רצונו של מקום כדבעי ומבואר הטעם במ"א לפי שלא נאמר בה בכל מאודך.

También puede decirse, en cuanto a “la sabiduría da vida” a las mitzvot, llamadas “quienes la poseen”, que en la Guemará, al comienzo del capítulo 6 de Berachos, se da a entender que la sección “Y sucederá que, si escuchan diligentemente Mis mitzvot” todavía no se considera “hacer la voluntad del Omnipresente (Makom)” como corresponde; y la razón se explica en otro lugar: porque allí no se dice “con toda tu fuerza”.

א"כ הרי ע"י בחי' בכל מאדך שבפ' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] שהיא קבלת עול מלכות שמים נמשך מעלה יתירה בקיום המצות להיות נקי עושים רצונו של מקום וזהו ענין החכמה שבה

Si es así, entonces, por medio del nivel de "con toda tu fuerza" de la primera sección del Shemá, que es la aceptación del yugo del Reino de los Cielos, se infunde una cualidad adicional en el cumplimiento de las mitzvot, de modo que se lo considere "hacer la voluntad del Omnipresente". Y este es el sentido de la sabiduría que hay en ella,

ועל ידה נמשך בחי' בכל מאדך כנ"ל בענין וגולה על ראשה היא תחי' בעליה שהם המצות. וביאור הענין היינו כמ"ש במ"א שבמצות יש ב' בחי' הא' מה שנמשך בבחי' אור מקיף ונקי לבושים.

y por medio de ella se infunde el nivel de "con toda tu fuerza", como se mencionó antes al explicar "y su copa sobre su extremo": "da vida a quienes la poseen", que son las mitzvot. La explicación del asunto es la que se expone en otro lugar: en las mitzvot hay dos niveles. El primero es aquello que se infunde en el nivel de una luz circundante (Or Makif), y se llama vestiduras (levushim).

הב' מה שנמשך ומאיר מבחי' מקיף זה לתוך הא"פ [האור פנימי] בבחי' פנימיות ועל המשכה זו שבפנימית נקי עושין רצונו של מקום שממשיכים הגילוי בפנימית בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עולם] הנקי מקום מקומו של עולם כו'

El segundo es aquello que se infunde y resplandece desde este nivel circundante hacia la luz interior (Or Pnimi), en el nivel de la dimensión interior (pnimiut). Y por esta infusión hacia el interior se lo llama "hacer la voluntad del Omnipresente": pues hacen descender la revelación hacia el interior, al nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), llamada Makom, "el lugar del mundo", etc.

וזהו ע"י והחכמה תחיה החיות הוא שיומשך בגילוי להאיר בבחי' פנימיות כמו כי הדם הוא הנפש כו'. גם י"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש כי נר מצוה כו' ודרך חיים.

Y esto se logra mediante "y la sabiduría da vida": fuerza vital (jayut) significa que algo se infunde de manera manifiesta, para resplandecer en el nivel de la dimensión interior, como en "pues la sangre es el alma", etc. También puede decirse [que esto es] en la línea de lo escrito: "Porque la mitzvá es una lámpara", etc., "y el camino de la vida".

הרי דרך חיים הוא למעלה מהמצוה עצמה וע"ז נאמר והחכמה תחיה בעליה. ומכ"ז [ומכל זה] יובן מ"ש ברכות נשא פ"ג (ד' רנ"ב ד') ע"פ כלך יפה רעיתי לפי שירמיה אומר כסף נמאס כו'

Así, "el camino de la vida" está por encima de la mitzvá misma, y acerca de esto se dice: "y la sabiduría da vida a quienes la poseen". De todo esto se comprenderá lo que se dice en Midrash Rabbah, Nasso, capítulo 13) (folio 252d), sobre el versículo "Toda tú eres hermosa, amada mía": "Porque Yirmeyahu dice: 'Plata rechazada', etc.,

בא זכריה ואמר מנורת זהב כולה כו' וי"ל [ויש לומר] עפמ"ש [על פי מה שכתוב] ברכות פ' תרומה וזאת התרומה זהב זו בבל שנאמר רישא דדהבא.

Zejaría vino y dijo: "un candelabro, todo de oro", etc. Y puede decirse [que esto es] conforme a lo dicho en Midrash Rabbah, Parshas Terumah: "'Y esta es la ofrenda... oro': esto es Babilonia, como está dicho: 'la cabeza de oro'".

40 ולכאורה תמוה דרישא דדהבא זהו כתר דקליפה שהרי קאי על נבוכדנצר שהחריב את בית המקדש ומה ענין לזהב דתרומה

Y a primera vista esto resulta desconcertante: "la cabeza de oro" es el Kéter de la kelipá, pues se refiere a Nabucodonosor, quien destruyó el Santo Templo; entonces, ¿qué tiene que ver con el oro de la ofrenda?

אך כמ"ש ברכות ס"פ מצורע בירושלים לא קיימתם מצות זיבה כו' עד על אותה שעה אומר כולך יפה רעיתי כו' וזהו ע"ד מ"ש במ"א ע"פ

Pero [esto es] como se dice en Midrash Rabbah, al final de Parshat Metzora: "En Jerusalén no cumplieron la mitzvá de zivá", etc., hasta: "De aquel momento se dice: 'Toda tú eres hermosa, amada mía'", etc. Y esto sigue la línea de lo explicado en otro lugar acerca del versículo

כי נער ישראל כו' וממצרים קראתי לבני כמשל בן נער שכל זמן שמראה לו אביו אהבתו כו' מתרהב בנפשו כו'

"Porque Israel es un muchacho", etc., "y de Egipto llamé a Mi hijo": como en la alegoría del hijo pequeño, quien, mientras su padre le demuestra su amor, etc., se vuelve arrogante en su interior, etc.;

אכן אם אביו גוער בו ודוחהו חוץ לביתו כו' אזי מתעורר ומתגלה אהבת הבן אל אביו.

pero si su padre lo reprende y lo expulsa de su casa, etc., entonces el amor del hijo por su padre se despierta y se revela.

41 וצועק במר נפשו כו' וזהו שלפי שנער ישראל ע"כ ע"י מצרים קראתי לבני ופרעה הקריב כו'.

Y clama con amargura en su alma, etc. Y este es [el significado]: puesto que "Israel es un joven", por eso, por medio de Egipto, "llamé a Mi hijo"; y "el faraón se acercó", etc.

וזהו שדוקא ע"י גלות בבל נעשה מנורת זהב וכמ"ש צמאה לך נפשי כו' בארץ ציה דוקא כמ"ש במ"א
בד"ה

Y por eso fue precisamente a través del exilio de Babilonia que se hizo un candelabro de oro; y como está escrito: "Mi alma tiene sed de Ti", etc., "en una tierra árida", precisamente, como se explica en otro lugar, en el discurso que comienza

להבין ענין יו"ט [יום טוב] שני. וגם כמ"ש ע"פ בשלח פרעה כו' לכן ע"י ביררו רישא דדהבא. ונעשו
מנורת זהב.

"Para comprender el asunto del segundo día de Yom Tov". Y también, como se explica acerca del versículo "Cuando el faraón dejó salir", etc. Por eso, a través de esto refinaron "la cabeza de oro" y se convirtieron en un candelabro de oro.

אמנם מ"מ עיקר בחי' זו קא אלע"ל [על לעתיד לבוא] שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו כמעלת הזהב כו':

Sin embargo, aun así, este nivel se refiere principalmente al Tiempo Venidero, cuando le dirán a Yitzjak: "Porque tú eres nuestro padre", como la superioridad del oro, etc.

42 קיצור. וכ"ז [וכל זה] קבלת עול מלכות שמים ואח"כ צ"ל עול מצות עול דוקא. שבעה ושבעה מוצקות
לכל נר שני מוצקות אחד ממשיך השמן מבחי' השני זיתים לבוא לבחי' רצוא ושוב ומוצק ב' ממשיך
הזהב

Resumen. Y todo esto es la aceptación del yugo del Reino de los Cielos; después debe venir el yugo de las mitzvot, precisamente como un «yugo». «Siete y siete conductos»: para cada lámpara, dos conductos. Uno hace llegar el aceite desde el nivel de los dos olivos, para llegar al nivel de ratzóz y shov; y el segundo conducto hace llegar el oro,

והוא שמחה של מצוה. וזהו והחכמה המביאה לקבלת עול מלכות שמים היא תחיה בעליה שהם
המצות:

y esto es la alegría de la mitzvá. Y esto es [lo que significa]: «Y la sabiduría», que conduce [a la persona] a aceptar el yugo del Reino de los Cielos, «da vida a sus poseedores», que son las mitzvot.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/behaaloscha/6/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak